

DE MILITAIRE SPECTATOR

waarin opgenomen de Officiële Mededelingen
van het MINISTERIE VAN OORLOG

Directeur: J. MOORMAN, Reserve Kolonel tit. der Grenadiers
Redactie: W. DEN TOOM, Kolonel-Waarnemer
B. KONING, Kolonel van de Generale Staf
E. J. C. VAN HOOTEGEM, Kolonel van de Generale Staf
J. G. J. VAN DER HULST, Majoor der Artillerie

Abonnement f3 per kwartaal. Buitenland f15 per jaar. Losse ex. f1.25. NADRUK VERBODEN
MOORMAN'S PERIODIEKE PERS N.V., Zwarteweg 1, Den Haag. Tel. 18.23.55, Postrek. 44.715

123ste Jaargang

Nr 12

December 1954

Inhoud

Officiële Mededelingen van het Ministerie van Oorlog

Uit de Landmacht- en Luchtmachtorders	530
Mededelingen van de Chef van de Generale Staf	532

Redactioneel gedeelte

Doelstelling en werkwijze van het defensiestudiecentrum, door E. R. d'Engelbronner, Luitenant-Kolonel der Infanterie	533
Stem der Wapenscholen: Luchtmacht, stafschool en opleiding tot stafofficier bij de Koninklijke Luchtmacht, door M. W. J. M. Broekmeijer, Luitenant-Kolonel-waarnemer Directeur Luchtmacht Stafschool	540
Het Van Heutsz bataljon in Korea, door J. M. Gerverdinck, Kapitein der Infanterie	543
Maarschalk De Lattre de Tassigny, door Ir M. Tans, Generaal- Majoor der Kon. Marechaussee b.d.	547
Een vaste order voor het voeren van de verdediging, door D. B. W. van Ardenne, tijd. Majoor der Infanterie	559
De werking van de cobaltbom, door Th. H. Cowan, Dirigerend Officier van Gezondheid III	569
Nieuwe uitgaven	571
Uit de Buitenlandse Vakpers	573

MILITAIRE SPECTATOR, 123e Jaargang, Nr 12, blz. 529-579, Den Haag, Dec. 1954

DE MILITAIRE SPECTATOR

waarin opgenomen de Officiële Mededelingen
van het MINISTERIE VAN OORLOG

Directeur: J. MOORMAN, Reserve Kolonel tit. der Grenadiers
Redactie: W. DEN TOOM, Kolonel-Waarnemer
B. KONING, Kolonel van de Generale Staf
E. J. C. VAN HOOTEGEM, Kolonel van de Generale Staf
J. G. J. VAN DER HULST, Majoor der Artillerie

Abonnement f3 per kwartaal. Buitenland f15 per jaar. Losse ex. f1.25. NADRUK VERBODEN
MOORMAN'S PERIODIEKE PERS N.V., Zwarteweg 1, Den Haag. Tel. 18.23.55, Postrek. 44.715

123ste Jaargang

Nr 12

December 1954

Inhoud

Officiële Mededelingen van het Ministerie van Oorlog

Uit de Landmacht- en Luchtmachtorders	530
Mededelingen van de Chef van de Generale Staf	532

Redactioneel gedeelte

Doelstelling en werkwijze van het defensiestudiecentrum, door E. R. d'Engelbronner, Luitenant-Kolonel der Infanterie	533
Stem der Wapenscholen: Luchtmacht, stafschool en opleiding tot stafofficier bij de Koninklijke Luchtmacht, door M. W. J. M. Broekmeijer, Luitenant-Kolonel-waarnemer Directeur Luchtmacht Stafschool	540
Het Van Heutsz bataljon in Korea, door J. M. Gerverdinck, Kapitein der Infanterie	543
Maarschalk De Lattre de Tassigny, door Ir M. Tans, Generaal- Majoor der Kon. Marechaussee b.d.	547
Een vaste order voor het voeren van de verdediging, door D. B. W. van Ardenne, tijd. Majoor der Infanterie	559
De werking van de cobaltbom, door Th. H. Cowan, Dirigerend Officier van Gezondheid III	569
Nieuwe uitgaven	571
Uit de Buitenlandse Vakpers	573

MILITAIRE SPECTATOR, 123e Jaargang, Nr 12, blz. 529-579, Den Haag, Dec. 1954

Officiële Mededelingen van het MINISTERIE VAN OORLOG

UIT DE LANDMACHT- EN LUCHT- MAGHTORDERS

Nr 54230 — Oprichting Luchtmacht- bewakingskorps-School

Aangezien de Minister van Oorlog het noodzakelijk acht te beschikken over een school, waar het personeel bestemd voor de beveiliging, bewaking en lokale verdediging van alle Luchtmachtonderdelen wordt opgeleid is te rekenen van 1 Juli 1954 af opgericht de Luchtmachtbewakingskorps-School (L.B.K.-School). Deze school wordt gesteld onder de bevelen van de Commandant Luchtvaarttroepen.

Nr 54235 — Verbod tot het demonteren en slopen van scherpe munitie door de troep.

Het is gebleken, dat bij sommige onderdelen van de Koninklijke Landmacht en Koninklijke Luchtmacht scherpe munitie (projectielen, mijnen, handgranaten, enz.) worden gedemonteerd of gesloopt, teneinde de gesloopte onderdelen te gebruiken voor het vervaardigen van exercitie- of instructie-munitie, dan wel van losse munitie.

Een dergelijke handelwijze kan ernstig levensgevaar medebrengen, niet alleen voor degenen, die deze werkzaamheden uitvoeren, doch ook voor de omgeving, waarin het demonteren of onschadelijk maken geschiedt.

Teneinde ongevallen te voorkomen, wordt bepaald, dat aan een ieder, die zulks niet uit hoofde van zijn functie behoort te doen, *ten strengste verboden* is munitie te demonteren of onschadelijk te maken, dan wel voor deze werkzaamheden opdracht te verstrekken.

Hieronder wordt mede verstaan het wijzigen van zgn. donderslagen teneinde de knal te verzwaren.

Deze landmacht- en luchtmachtorder heeft vanzelfsprekend geen betrekking op de normale werkzaamheden van gebrevetteerde vuurwerkers.

De Commandanten van de onderdelen dienen zorg te dragen, dat alle officieren en onderofficieren van hun onderdeel met de inhoud van deze order bekend zijn.

Nr 54236 — Benaming Luchtmachtkapel.

De Minister van Oorlog heeft bepaald,

dat de Luchtmachtkapel in den vervolge zal heten en in woord en geschrift zal worden aangeduid als „Kapel van de Koninklijke Luchtmacht“.

Nr 54238 — Kosteloze verstrekking van „De Militaire Spectator“.

Onder intrekking van de terzake uitgegeven legerorders alsmede met buiten werking stelling van hetgeen in brieven enz. anders dan onderstaand is bepaald, geldt ten aanzien van de verstrekking voor Rijksrekening van „De Militaire Spectator“ de volgende bepalingen:

- 1.1. Verstrekking van één exemplaar van „De Militaire Spectator“ voor Rijksrekening mag slechts plaatsvinden aan:
 - 1.1.1. officieren in werkelijke dienst met inachtneming overigens van het in pt 1.2. bepaalde;
 - 1.1.2. commandanten van depôts en scholen ten behoeve van het onderdeel;
 - 1.1.3. door de Minister van Oorlog te bepalen ambtenaren, diensten enz., waarbij voor wat deze laatste betreft versterking van meer dan één exemplaar mogelijk is.
- 1.2. Het gestelde in punt 1.1. sub 1.1.1. is niet van toepassing op:
 - 1.2.1. officieren Milva, ongeacht rang, functie, onderafdeling of dienstverband;
 - 1.1.2. reserve-officieren die drie maanden of korter onder de wapenen zullen verblijven.
2. Correspondentie betreffende de verstrekking vindt slechts plaats met commandanten, hoofden van dienst enz. Andere aanvragen enz. worden niet behandeld.
3. Alle correspondentie betreffende de verstrekking dient, zonder vermelding van persoonsnamen, te worden gericht tot de Chef van het Kabinet van de Minister van Oorlog, Plein 4, 's-Gravenhage.
4. Opgaven verband houdende met wijziging in het benodigde aantal

dienen uiterlijk de 10e van de maand voorafgaande aan die waarin het eerstvolgende nummer zal verschijnen, op het onder 3 genoemde adres aanwezig te zijn. Hieraan dient steeds stipt de hand te worden gehouden.

Bij niet tijdig ontvangen der opgaven is het in vele gevallen niet meer mogelijk het te weinig aangevraagde later alsnog te verstrekken.

Garnizoenscommandanten en andere autoriteiten en commandanten die „De Militaire Spectator” mede voor andere in hun garnizoenen c.q. kazernement, kamp of legerplaats gelegerde onderdelen ontvangen, dienen een totaal, derhalve niet gespecificeerde opgave in.

5. Adresveranderingen dienen eveneens op de in punt 4 genoemde data te zijn ontvangen.
6. Slechts schriftelijke opgaven van aantallen en adressen kunnen in behandeling worden genomen.
7. Tengevolge van, na het indienen van een opgave, optredende mutaties te veel ontvangen exemplaren dienen onverwijld te worden gezonden aan het onder 3 genoemde adres.
8. Aanvragen om exemplaren van reeds verschenen nummers dienen schriftelijk door de commandanten rechtstreeks te worden gericht aan het meergenoemde adres. Ter besparing van verzendkosten dient naar het per onderdeel combineren van benodigde eerder verschenen nummers te worden gestreefd.
Indien de gevraagde nummers beschikbaar zijn, zullen zij recht-

streeks aan de aanvragende commandant worden gezonden. Voorzover in voorkomend geval niet of niet ten volle aan de aanvraag wordt voldaan is het gevraagde niet beschikbaar. Correspondentie hieromtrent wordt niet gevoerd. De aanvraag kan — zo nodig — na een half jaar worden herhaald.

Nr 54239 — Instelling Personeelraad.

Daar de Minister van Oorlog en van Marine het wenselijk acht een blijvend contact tot stand te brengen tussen de vlagofficier personeel van het Ministerie van Marine en de directeur personeel van het Ministerie van Oorlog heeft Z.E. besloten tot het instellen van de *personeelraad*, die rechtstreeks ressorteert onder de Minister van Oorlog en van Marine.

Tot leden zijn benoemd:

- de vlagofficier personeel van het Ministerie van Marine;
- de directeur personeel van Ministerie van Oorlog;
- de plaatsvervangend vlagofficier personeel;
- de plaatsvervangend directeur personeel;
- de adjudant generaal;
- de chef personeel Koninkl. luchtmacht;
- de chef personeel commandant zeemacht Nederland.

Het werkkterrein van de personeelraad omvat:

- a. het coördineren van de daarvoor in aanmerking komende regelingen betreffende het militaire personeel;
- b. het uitbrengen van adviezen betreffende alle vraagstukken op personeelgebied, welke door de Minister, de Staatssecretaris van Marine of de Staatssecretaris van Oorlog de raad ter behandeling worden aangeboden.

Mededelingen van de CHEF VAN DE GENERALE STAF

VERSCHEENEN VOORSCHRIFTEN

- 1290 (Confidentieel) *Gevechtinlichtingen*.
- 1326-IV *Materieelvoorziening deel IV — Munitievoorziening*.
- 1350 *2e Opgave van wijzigingen op „Handboek voor de Soldaat”*.
- 1622 *Radio-telexinstallatie AN-GRC-26A*.

Beschrijving, bediening, 1e en 2e lijns onderhoud van de Radio-telexinstallatie AN/GRC-26A.

1653 *2e Opgave van wijzigingen en aanvullingen op Voorschrift nr 1653, 2e druk, „Accumulatoren”*.

1733 *6e Opgave van wijzigingen op Voorl. Voorschrift nr 1733, „Legerplaats bij Oldebroek”*.

A1781 3e Opgave van wijzigingen op Voorschrift nr A1781 deel IV — Vuur-regeling.

2022 Drijvende brug, klasse 60, met stalen bovenbouw.

2274 1e Opgave van wijzigingen op „Schootstafels vuurmond 25 pr Brisant-granaat.

2505 3e Opgave van wijzigingen en aanvullingen op de Catalogus nr 2505, Uitgave 1953.

3305 Erratum op Voorsch. nr 3305, „Bismettelijke ziekten”.

3309 Medische aspecten van de chemische oorlogvoering, 2e druk (1e druk vervallen).

3331 Voorlopige Richtlijnen „Het gebruik van Geneeskundige Bataljons en de daartoe behorende onderdelen”.

3463 1e en 2e lijns onderhoud Radar-toestel AN/TPS-1D.

IK 321 Instructiekaart nr 321, Wekelijks en maandelijks preventief onderhoud voor Graafmachine, 375 L., Pawling en Harnischfeger (P en H).

WANDPLATEN:

nr 2012 Schotelmijn at nr 25

„ 2013 Drukontsteker nr 29

„ 2014 Trotylmijn at nr 26

De legerleiding stelt er prijs op vast te stellen, dat het adverteren in dit tijdschrift uiteraard het verkrijgen van voorkeur voor leveranties aan de Koninklijke landmacht of aan de Koninklijke luchtmacht niet kan inhouden.

Einde van de Officiële mededelingen van het Ministerie van Oorlog.

Nieuwe uitgaven

ONS WAPEN.

Een in het buitenland reeds lang bestaande en groeiende traditie, wordt — gelukkig — steeds meer in ons land overgenomen. Wij hebben hier het oog op het verschijnen van periodieken van eenheden, zowel bij de Divisies, parate en mobilisabele, als bij de wapens. Het wapen van de Koninklijke Marechaussee heeft met het orgaan „Ons Wapen” zich als jongste telg geschaard in de rij der wapenperiodieken.

De bedoeling van al deze periodieken is het gevoel van saamhorigheid, de teamgeest, de corpsgeest of hoe men het noemen wil levendig te houden en te versterken, alsmede om de geoefendheid zoveel mogelijk op peil te houden. Want deze periodieken zijn ook vakbladen, die bestemd zijn voor al het personeel, offi-

- „ 2015 Drukontsteker nr 26
- „ 2017 Drukontsteker M600
- „ 2018 Mijn ap nr 15
- „ 2018A Drukontsteker nr 15
- „ 2019 Inktpotmijn ap nr 22
- „ 2019A Drukontsteker nr 22
- „ 2020 Struikeldraadlichtsein nr 7
- „ 2021 Mortiermijn ap nr 18
- „ 2022 Tuimelontsteker nr 11
- „ 2024 Trek-drukontsteker M6A1
- „ 2025 Drukontsteker nr 16
- „ 2026 Trekontsteker nr 17
- „ 2028 Wrijvings-trekontsteker nr 21
- „ 2029 Trekontsteker M1
- „ 2030 Trek-ontspanningsontsteker M3
- „ 2031 Tijdontsteker nr 9 C1
- „ 5301 Smeerkaart voor kanon 25 pr en affuit (vergroting van IK 168).

SCHRIFTELIJKE CURSUSSEN

- A. *Algemene cursussen van de Inspecteur-Generaal der Koninklijke Landmacht, Afd. Opleidingen.*
 - 4. Luchtfotolezen.
 - 18. Gevechtsformaties van de groep en het peloton.
- B. *Cursussen van de Inspecteur der Infanterie.*
 - 30-8 Troepenverplaatsingen en Legering I.
 - 40-8 Stafdienst.

cieren, onderofficieren en soldaten, beroeps- zowel als dienstplichtig, onder de wapenen en met groot verlot. Voor 20 cent per maand kan men zich van de toezending van dit orgaan verzekeren, dat 4 maal per jaar verschijnt.

Het eerste nummer mag er zijn. Keurig verzorgd, verlucht met foto's, een inleiding van de redactie en een introductie van de Inspecteur van de Koninklijke Marechaussee. En voorts naast officiële mededelingen, al datgene wat voor belangrijke gebeurtenissen in de afgelopen drie maanden bij het wapen is geschied; alsmede voor het wapen belangrijke technische uiteenzettingen en personalia.

Wij wensen de initiatiefnemers geluk, spreken onze bijzondere waardering over deze eersteling uit en hopen dat het de redactie zal blijven gelukken op dit peil voort te gaan.

B. K.

Doelstelling en werkwijze van het defensiestudiecentrum

door E. R. d'ENGELBRONNER, *Luitenant-Kolonel der Infanterie.*

Het blijkt herhaaldelijk — en niet alleen uit gesprekken met burgers — dat het bestaan van het Defensiestudiecentrum nauwelijks bekend is. Het oogmerk van dit artikel is dan ook om te trachten meer bekendheid te geven aan het bestaan, het doel en de werkwijze van dit voor de opbouw van de Nederlandse defensie zo belangrijke instituut.

Zoals in *De Militaire Spectator* van Juli j.l. onder de Officiële Mededelingen van het Ministerie van Oorlog stond vermeld, is het Defensiestudiecentrum (D.S.C.) opgericht bij Ministeriële Beschikking van 1 September 1951 Kabinet nr. 1666. Het D.S.C. is gevestigd te 's Gravenhage (in hetzelfde gebouw als de H.K.S.) en heeft ten doel:

a. Nauw contact te leggen tussen allen, betrokken bij de landdefensie in de ruimste zin;

b. Inzicht te geven in de internationale politieke, economische en strategische verhoudingen, voor zover deze voor de Nederlandse defensie van belang zijn;

c. De aspecten te bestuderen van de moderne oorlogvoering en de invloed daarop van wetenschap en techniek;

d. Inzicht te verschaffen in de verdedigingsvoorbereiding van de Atlantische Unie en in de taak welke Nederland daarin heeft te vervullen;

e. Inzicht te verschaffen in de behoeften en mogelijkheden van de weerbaarmaking van Nederland op ieder gebied van het maatschappelijk leven.

Alvorens na te gaan op welke wijze deze doelstelling wordt nagestreefd, lijkt het goed om eerst te trachten duidelijk te maken waarom het D.S.C. in een bestaande behoefte voorziet. Daartoe gaan wij terug, tot kort voor het einde van wereldoorlog I — toen de bekende Franse staatsman Clemenceau gezegd moet hebben, dat de oorlog een te belangrijke zaak was om aan generaals te worden overgelaten¹⁾. Hoewel deze eminente grijsaard het misschien niet helemaal zo bedoeld heeft, was het toch wel een teken aan de wand, dat de oorlog — tot dat ogenblik inderdaad vrijwel geheel een militaire zaak — totale vormen begon aan te nemen. Wereldoorlog II heeft intussen wel bewezen, dat de oorlog totaal geworden is. Daarmee wordt niet slechts bedoeld, dat ook de burgerbevolking in de oorlog wordt betrokken omdat deze zeer ernstig krijgt te lijden van 's vijands wapens, doch bovendien dat een zeer groot deel van deze bevolking — zij het misschien niet met de wapenen in de hand — direct of indirect, maar in ieder geval actief — moet worden ingeschakeld om de militaire oorlogvoering mogelijk te maken en deze te kunnen voortzetten.

¹⁾ De opperbevelhebber van de Nato-strijdkrachten in Europa, Generaal Gruenther, schreef eens dat deze uitspraak van Clemenceau inderdaad veel waars bevatte, maar dat anderzijds de vrede een te tere zaak was om alleen door burgers te worden behandeld.

En dit geldt niet alleen voor landen met uitgesproken aggressieve bedoelingen, maar evenzeer voor landen als het onze, die in wezen defensief zijn ingesteld.

Velen zullen bij het lezen van het bovenstaande de wenkbrauwen optrekken, anderen zullen wellicht goedkeurend knikken, maar slechts enkelen zullen zich werkelijk goed kunnen voorstellen wat die burgers dan wel allemaal moeten doen om „de oorlog in gang te houden”. Het is derhalve nuttig hier eens dieper op in te gaan.

Vrijwel geen land ter wereld is om financiële, economische en sociale redenen in staat om doorlopend al zijn strijdkrachten onder de wapenen te houden. Derhalve moeten deze zodra een (warme) oorlog uitbreekt — of liever tijdig te voren — op voet van oorlog worden gebracht. Dit betekent onder meer, dat zeer grote aantallen met groot verlof zijnde militairen van zee-, land- en luchtmacht dienen te worden gemobiliseerd. Deze mobilisatie is niet zoals velen wellicht nog denken een aangelegenheid, welke uitsluitend door militaire organen kan worden tot stand gebracht. In de allereerste plaats zullen de reserve- en dienstplichtigen moeten worden gewaarschuwd, hetgeen — althans in ons land — zonder inschakeling van civiele instanties onmogelijk is.

Spoorwegen en andere middelen van vervoer zullen moeten meehelpen om deze grootverlofgangers zonder verwijl naar hun opkomstplaatsen te brengen, alwaar de zich vormende oorlogsonderdelen tijdelijk dienen te worden gehuisvest, hetgeen uiteraard in de op de vredessterkte berekende kazernes en legerplaatsen onmogelijk is. Dit betekent dat daartoe scholen en andere gebouwen zullen moeten worden gevorderd. En als men bedenkt, dat tegelijkertijd ook reeds de organisatie van de Bescherming Bevolking en bijvoorbeeld de Luchtwachtdienst geheel of ten dele moeten worden opgeroepen en dus ook het personeel van deze organisaties onder dak moet worden gebracht, zal het duidelijk zijn dat een en ander reeds in vredestijd moet zijn voorbereid, wil men voorkomen dat verschillende instanties juist in deze kritieke uren beslag leggen op dezelfde gebouwen. Deze voorbereiding in vredestijd zal moeten geschieden in nauw overleg tussen militaire en civiele instanties.

Na de mobilisatie der strijdkrachten, zullen de gevormde eenheden in vele gevallen geconcentreerd moeten worden in die plaatsen of gebieden waar zij de strijd met de vijand zullen aanbinden. Ook dit betekent dat een beroep zal moeten worden gedaan op de spoorwegen, welke trouwens ook daarna hun diensten zullen moeten blijven verlenen voor de aan- en afvoer ten behoeve van de strijdende troepen. Deze immers, vragen grote hoeveelheden levensmiddelen, brandstoffen, munitie, alsmede aanvullingen van personeel en materieel, terwijl gewonden, krijgsgevangenen en buit moeten worden afgevoerd naar het achterland. Ook de binnenscheepvaart en het wegvervoer zullen hierbij een belangrijke rol spelen. En dit betreft nog slechts de bevoorrading van de militaire strijdkrachten voor zover deze kan geschieden uit in het land zelve beschikbare voorraden. Deze kunnen nimmer groot genoeg zijn om lange tijd in de behoeften te voorzien en zullen derhalve spoedig van elders moeten worden aangevuld. Dit geldt in nog grotere mate ten aanzien van de bevoorrading van de miljoenen tellende burgerbevolking.

Hoe vult men deze voorraden nu aan? Allereerst uit eigen productie; dit betekent dat moet worden getracht deze zo snel mogelijk op te voe-

ren, hetgeen het aantrekken van extra werkkrachten, grondstoffen en machinerieën vereist. Het kan ook nodig zijn om bepaalde industrieën geheel om te schakelen tot de productie van andere artikelen.

In vele gevallen zal uitbreiding van eigen productie niet mogelijk zijn, hetzij omdat men de grondstoffen niet kan verkrijgen, of omdat bepaalde landsdelen door hun geëxposeerde ligging een dankbaar doelwit vormen voor 's vijands luchtmacht. In dergelijke omstandigheden zal de aanvoer van overzee een zeer belangrijke factor in de oorlogvoering worden, en zoals de kaarten thans voor West-Europa nog liggen is dit wel zeker. Een onafgebroken stroom van levensmiddelen, wapens, munitie, grondstoffen en andere onontbeerlijke producten, mitsgaders militaire reserves zal over de oceaan moeten gaan vloeien. Dit vereist uiteraard een zeer goed opgezette — in hoofdzaak civiele — organisatie, niet slechts nationaal, doch allereerst internationaal. Deze organisatie zal niet slechts de toewijzing van scheepsruimte, doch bovendien de toewijzing van goederen moeten behartigen. En omdat er natuurlijk nooit genoeg zal zijn voor alle landen, zal zij tevens tot zeer moeilijke taak krijgen het vaststellen van prioriteiten. Aangezien ongetwijfeld door de vijandelijke zee- en luchtmacht ernstig afbreuk zal worden gedaan aan de ongehinderde vaart van de vele transportschepen, zullen convooien moeten worden samengesteld welke door de eigen strijdkrachten moeten worden beschermd. Dit vereist eveneens een grondige organisatie, welke in vredetijd moet worden voorbereid en wel in overleg met geallieerde militaire en civiele autoriteiten. Aangezien bij een dergelijk overleg — vooral in vredetijd — nationale gevoeligheden een grote rol spelen, moet men de moeilijkheden hiervan vooral niet onderschatten.

In verschillende landen zullen voor allerlei artikelen tekorten gaan ontstaan, weshalve zo spoedig mogelijk na het uitbreken van een oorlog een streng distributiesysteem dient te worden doorgevoerd. Wederom een taak voor civiele instanties en voorwaar geen gemakkelijke. De verdeling der binnenkomende goederen langs de dikwijls zwaar gehavende havens vereist, een grondige organisatie en ook hierbij zal een beroep moeten worden gedaan op een groot deel van de beschikbare transportmiddelen. Hierbij zullen prioriteiten moeten worden vastgesteld, hetgeen in nauw overleg tussen civiele en militaire instanties moet geschieden en in vredetijd moet worden voorbereid.

Dat in tijd van oorlog of oorlogsgevaar de verbindingen (vooral telegrafie en telefonie) een zeer belangrijke rol zullen spelen is duidelijk. Zowel de militaire als de civiele autoriteiten zullen voor allerlei doeleinden een groot deel van de beschikbare civiele verbindingsmogelijkheden voor zich opeisen. Dit houdt enerzijds in dat ook op dit terrein prioriteiten moeten worden vastgesteld, en anderzijds dat vele particuliere burgers hun telefoon zullen moeten missen en dus van andere communicatiemiddelen gebruik moeten maken. Om dit alles te regelen zullen reeds in vredetijd vele civiele en militaire instanties de handen ineen moeten slaan, wil men althans niet de kans lopen, dat juist in zeer kritieke dagen de zaak mis loopt.

In verschillende landen, en zeker ook in het onze, zullen zodanig kwetsbare gebieden voorkomen, dat met de verplaatsing van de aldaar woonachtige bevolking dient te worden rekening gehouden. Hiertoe is

een uitgebreide civiele organisatie nodig, alsmede civiel-militaire samenwerking in vreedetijd. Daarbij gaat het niet slechts om de verplaatsing van deze bevolking zelf, doch evenzeer om problemen als huisvesting, voedselvoorziening, geestelijke en geneeskundige verzorging, alsmede hernieuwde of blijvende inschakeling in het arbeidsproces der verplaatste personen.

Trouwens de geneeskundige verzorging — liever te noemen gezondheidszorg — zal over het gehele land op volle capaciteit moeten werken. Noodhospitelen zullen moeten worden ingericht en het in totaal beschikbare medische personeel zal op efficiënte wijze dienen te worden ingedeeld en zo mogelijk uitgebreid. Medicamenten zullen in zodanige hoeveelheden beschikbaar moeten zijn, dat in de toediening daarvan geen stagnatie kan ontstaan. Ook dit moet reeds nu worden voorbereid.

De organisatie van de Bescherming Bevolking vereist werving en opleiding van personeel, aanschaffing en opslag van materieel, het vaststellen van instructies, het voorzien in onderdak en verbindingsmiddelen enz. Ook de bomopruimingsdienst en de evacuatie van grote steden na bombardementen moeten worden voorbereid, waartoe eveneens overleg met militaire autoriteiten noodzakelijk is.

Ook zal reeds nu moeten worden voorzien hoe de gevolgen van eventuele schade, toegebracht aan waterstaatkundige werken als bruggen, sluizen en dijken, zoveel mogelijk kunnen worden beperkt en hoe herstellingen snel kunnen worden verricht. Dit vereist niet alleen het beschikbaar zijn van de nodige materialen, doch evenzeer het tot stand brengen van een goed uitgewerkt bewakings- en alarmeringssysteem, terwijl een deel van de in totaal beschikbare mankracht daartoe zal moeten worden gereserveerd.

In oorlogstijd zal de voorlichting van de bevolking een onmisbaar middel gaan vormen om vijandelijke propaganda te veronzijdigen, terwijl anderzijds een censuur op brief-, telefoon- en telegraafverkeer, op radiouitzendingen en pers dienen te worden ingesteld. Er moet immers rekening worden gehouden met het optreden van een vijfde colonne en aan deze vijand moet een te gemakkelijke communicatie worden ontzegd, terwijl het ook om redenen van zuiver militaire veiligheid nodig kan zijn om bepaalde berichten tijdelijk achter te houden. Een goed samenspel tussen militaire en civiele organen is daarbij uiteraard geboden, terwijl ook op dit gebied reeds in vreedetijd bepaalde regelingen en voorzieningen tot stand moeten komen.

Het onderwijs zal, na de vordering van scholen door militaire of civiele instanties, zo spoedig mogelijk moeten worden hervat. Immers, de jeugd mag, voor zover deze niet is ingeschakeld bij organisaties als die van de Bescherming Bevolking, niet werkeloos blijven. Reeds thans zou het aanbeveling verdienen te bezien hoe en waar zulk onderwijs zou kunnen worden gegeven, waarbij rekening moet worden gehouden met de omstandigheid dat vele leerkrachten emplooi zullen vinden in de krijgsmacht, bij de B.B., de censuur en anderzins.

Maatregelen ter voorkoming van de vernieling van kunstschaten en historische bouwwerken dienen reeds in vreedetijd te worden voorzien.

Financiële voorzieningen moeten worden voorbereid om het ontstaan van voor het land nadelige situaties te voorkomen.

Ten slotte moge nog worden gewezen op wellicht een van de belangrijkste onderwerpen, namelijk dat der verdeling van de beschikbare man- (en vrouw-) kracht. De krijgsmacht, de B.B., de industrie, de energievoorziening, landbouw, politie, de organisatie voor de verplaatsing bevolking, de koopvaardij en binnenscheepvaart, het dijkleger, de gezondheidszorg, censuur, wegtransport en spoorwegen, het distributie-apparaat en nog vele andere takken van dienst, bedrijven of organisaties zullen elk een intensief beroep doen op de in totaal in het land aanwezige mankracht. Ook dit moet in vreedetijd grondig worden voorbereid, wil men voorkomen dat verschillende instanties rekenen op het beschikbaar komen van de zelfde personen of groepen van personen.

Hoewel het voorgaande geenszins de pretentie van volledigheid heeft, zal het intussen wel duidelijk zijn geworden in hoe sterke mate een groot deel van de burgerbevolking direct en actief bij de oorlogvoering moet worden betrokken. En tevens dat deze inschakeling — wil men chaos of tijdverlies voorkomen — reeds in vreedetijd, of zo men wil tijdens de koude oorlog en dat is *nu*, grondig moet worden voorbereid. Deze voorbereiding dient te geschieden (en geschiedt reeds) in geallieerd en in nationaal verband, tussen de verschillende civiele departementen van algemeen bestuur onderling en in nauw verband met militaire autoriteiten van zee-, land- en luchtmacht. Doch niet slechts ambtelijke instanties, ook particuliere bedrijven en instellingen, semi-overheidsorganisaties behoren in dit overleg te worden betrokken. Ook dit is thans reeds het geval.

Overleg tussen onbekenden is een moeilijke en dikwijls zelfs onvruchtbare zaak. Het is dan ook geen wonder dat als eerste taak voor het D.S.C. staat vermeld, al diegenen, die bij een dergelijk overleg ten bate van de defensie in de ruimste zin zullen of kunnen worden betrokken, tot e'kaar brengen.

Zulks geschiedt door middel van aan het D.S.C. gegeven cursussen welke normaal vier maanden duren. Gedurende deze tijd worden hogere ambtenaren van de verschillende civiele departementen, vertegenwoordigers uit het particuliere bedrijfsleven en officieren van de Zee-, Land- en Luchtmacht bijeengebracht om gezamenlijk op de hoogte te worden gesteld van alle nationale en internationale aspecten van de oorlogvoering, zoals deze in de doelstelling van het D.S.C. zijn opgesomd.

Per cursus — er zijn er tot dusverre zes geweest — zijn gemiddeld twintig deelnemers aan het D.S.C. werkzaam, terwijl het aantal civiele cursisten gemiddeld ruim tweemaal zo groot is als dat der militaire deelnemers.

Het studiecentrum — onder supervisie van een curatorium onder voorzitterschap van Z.K.H. de Prins der Nederlanden — staat onder de dagelijkse leiding van een Directeur (momenteel een vlagofficier van de Marine) die wordt bijgestaan door een vaste staf²⁾.

De leden van deze staf geven elk een beperkt aantal inleidingen en leiden tevens de studiegroepen welke worden gevormd voor het uitwerken van aan de cursisten verstrekte werkopdrachten. De overige inlei-

²⁾ De vaste staf is samengesteld uit een opperofficier van de Koninklijke Landmacht, een opperofficier van de Koninklijke Luchtmacht, een hoofdamtenaar van Buitenlandse Zaken, van Economische Zaken en een vertegenwoordiger van de Contactcommissie Centrale Werkgeversverbonden.

dingen worden gegeven door een waarlijk uitgelezen schare van hoge ambtenaren (w.o. een aantal directeuren-generaal), opper- en hoofd-officieren (w.o. de chefs van staven), professoren en andere geleerden, vertegenwoordigers uit de kringen van het bedrijfsleven, zowel van de zijde van de werkgevers als van die van de werknemers.

Om een indruk te geven van de gedurende de cursussen behandelde stof, moge dienen dat de tijdens de zesde cursus gehouden inleidingen waren gegroepeerd als volgt:

<i>1e phase:</i> „Het wereldbeeld”,	duur 3 weken
<i>2e phase:</i> „De oorlog”,	duur 2½ week
<i>3e phase:</i> „Internationale verdedigingsvoorbereiding”,	duur 4 weken
<i>4e phase:</i> „Nationale verdedigingsvoorbereiding”,	duur plm. 8 weken

De titel van de eerste phase spreekt voor zichzelf, zij omvatte onder meer een overzicht van de bestaande internationale verhoudingen, van het evenwicht van krachten en machten, alsmede een beeld van de plaats welke Nederland in de wereld inneemt.

In de tweede phase kregen de cursisten, welke immers in hoofdzaak bestaan uit burgers, een aantal inleidingen over strategie en tactiek, over de taak en het gebruik van de verschillende krijgsmachtsdelen, alsmede over de betrekkelijke waarde van zee-, land- en luchtmacht afzonderlijk.

Gedurende de derde phase werd onder meer door een aantal buitenlandse inleiders het in hun land gehuldigde standpunt ten aanzien van de verdediging van het Westen uiteengezet, terwijl uiteraard ook de civiele en de militaire organisatie van de N.A.T.O. aan een onderzoek werden onderworpen.

De vierde en tevens laatste phase bracht de cursisten op de hoogte van wat reeds is geschied op het terrein van de nationale verdedigingsvoorbereiding en van hetgeen alsnog zou dienen te geschieden. In deze phase, welke gezien het doel van het D.S.C. ongetwijfeld de belangrijkste is, werd feitelijk de grondslag gelegd voor een latere nauwe samenwerking tussen diegenen die — deel uitmakende van een grote verscheidenheid van militaire en civiele instanties —, zowel ambtelijk als particulier moeten arbeiden aan de voorbereiding van hetgeen in oorlogstijd nodig zou kunnen zijn.

In het bijzonder gedurende deze phase vervult het D.S.C. ook nog een andere functie dan die, welke aan de deelnemers kennis en vriendschap beoogt te brengen. Van verschillende inleiders werd namelijk vernomen, dat de periodiek enige malen per jaar door hen te houden voordrachten door hen worden beschouwd als even zo vele mijlpalen in de weg der defensieopbouw — voor zover op hun al dan niet ambtelijke terrein liggende. Immers bij het samenstellen dezer voordrachten, bestemd voor een uitermate kritisch gehoor, worden zij telkens gedwongen na te gaan welke vorderingen zijn gemaakt, welke nieuwe plannen zijn gegroeid en waar nog zwakke plekken bestaan.

En de vaste staf van het D.S.C., waarvan de meeste leden geregeld de gehouden voordrachten bijwonen, wordt op deze wijze in de gelegenheid gesteld om zijn wijde blik op de defensie-opbouw nog te verbreden en te verdiepen, de inleiders te wijzen op hetgeen door andere inleiders is te berde gebracht en vervult daardoor tevens de functie van langzamerhand onmisbaar geworden *trait d'union* tussen alle instanties welke bij de defensieopbouw zijn betrokken. De na de inleidingen ge-

houden gedachtenwisselingen geven aan de leden van de vaste staf, aan de cursisten en niet in het minst ook aan de inleiders zelve de gelegenheid om dieper op bepaalde facetten van de gedoceerde stof in te gaan en het stemt tot dankbaarheid te hebben mogen ervaren hoe vrijwel alle inleiders — van hoe hoge rang of functie ook — zeer openhartig antwoorden op gestelde vragen, ook wanneer soms min of meer scherpe critiek in de vragen ligt opgesloten. Op deze wijze zijn deze discussies veelal geworden tot een waarlijke uitwisseling van gedachten, waarvan de waarde niet mag worden onderschat.

Gedurende de middagen wordt in de werkgroepen gearbeid aan de uitwerking van de aan de cursisten gegeven werkopdrachten, meestal twee in getal. Deze werkgroepen leggen de resultaten van hun studie vast in een groepsredactie, welke vervolgens door de andere werkgroepen wordt bestudeerd, waarna er in een door de Directeur geleide algemene discussie naar wordt gestreefd de soms wel scherp verschillende standpunten tot elkaar te brengen. Dat dit tot felle debatten aanleiding kan geven spreekt wel vanzelf, maar meestal blijkt het toch mogelijk te komen tot een gezamenlijk standpunt en dus ook tot één eindredactie. Deze wordt toegezonden aan de daarvoor in aanmerking komende instanties en functionarissen en het stemt tot verheugen dat reeds enkele malen van deze werkstukken gebruik is gemaakt, zodat de cursisten ook reeds tijdens hun „leertijd” daadwerkelijk een steentje hebben bijgedragen aan de opbouw van de Nederlandse defensie in de ruimste zin.

De cursus wordt enkele malen onderbroken voor bezoeken aan onderdelen van de krijgsmacht, grote bedrijven en instellingen, zodat de cursisten ook met eigen ogen kunnen waarnemen waarvoor zij werken. In het bijzonder gedurende deze reizen leren de cursisten elkander zeer goed kennen. Zij leren één taal spreken, zodat zij elkander aan het eind van de cursus ook werkelijk verstaan.

Om de verkregen band niet verloren te laten gaan, ligt het in het voornemen op geregelde tijdstippen een herhalingscursus van enkele dagen te organiseren, gedurende welke de cursisten op de hoogte worden gebracht van de laatste vorderingen op het gebied van de defensievoorbereiding. Meestal zullen dan de deelnemers van twee verschillende cursussen worden bijeen gebracht, zodat langzamerhand ook de „vriendenkring” zich uitbreidt.

Wij zijn er van overtuigd, dat het Defensiestudiecentrum niet alleen in een bestaande behoefte voorziet, maar dat deze instelling zelfs een onmisbaar element is geworden in de opbouw van de defensie in nationaal en in geallieerd verband.

In the total air defence system, the fact is that no important element can be jiggled without jiggling the whole system. The time has passed when a proposed new weapon or other component could be judged on its own merits alone, it must now be looked at in conjunction with dozens of other equipments.

Generaal Mc Cormick.

Een hoofd zonder gedachten is een vesting zonder bezetting

Napoleon.

De stem der Wapenscholen

Luchtmacht Stafschool en opleiding tot Stafofficier bij de Koninklijke Luchtmacht

door M. W. J. M. BROEKMEIJER,

Luitenant-Kolonel-waarnemer, Directeur Luchtmacht Stafschool

Voorgeschiedenis

Na de oorlog moest de Luchtmacht vrijwel van de grond af worden opgebouwd. De behoefte aan stafofficieren was zeer groot en door dit tekort werd de goede en logische bouw weleens bemoeilijkt. Gelukkig beschikte de Luchtmacht over een aantal gebrevetteerde stafofficieren, welke een opleiding aan de Hogere Krijgsschool hadden gevolgd, doch hun aantal was zeer gering. Teneinde zo snel mogelijk te beschikken over officieren, die enige stafdienstkundige ervaring zouden bezitten, werd gebruik gemaakt van de mogelijkheid om officieren te detacheren bij Britse of Amerikaanse stafscholen. Met alle waardering voor deze buitenlandse stafscholen, bleek echter dat deze opleidingen enerzijds niet het door de Luchtmacht gewenste ontwikkelingspeil bereikten, terwijl anderzijds de eenheid van opvattingen — zo noodzakelijk bij de opbouw — verloren ging. Een en ander leidde tot de oprichting op 20 April 1949 van de Luchtmacht Stafschool, waar de gewenste hogere stafvorming zou plaats vinden. Het bleek echter ook nodig om officieren geschikt te maken voor de vervulling van lagere staffuncties. Dit heeft geleid tot de instelling van de cursus staftechniek, welke tevens dienstbaar wordt gemaakt aan de selectie van de kandidaten voor de cursus Hogere Stafvorming. Sinds kort is de toestand zo, dat men eerst in aanmerking kan worden gebracht voor de cursus Hogere Stafvorming, nadat de cursus Staftechniek met gunstig resultaat is beëindigd.

Cursus Staftechniek

Het doel van de cursus Staftechniek is de officieren-leerling te indoctrineren in de Stafdienst en Organisatie van de Koninklijke Luchtmacht, terwijl tevens onderricht wordt gegeven in een aantal vakken, welke als aanvullende kennis nuttig worden geacht voor hen die een lagere zelfstandige functie in een staf moeten vervullen, dan wel belast kunnen worden met een commando op het niveau van de squadroncommandant. Wanneer wij hier spreken van het indoctrineren in de Stafdienst van de KLu, dan moet men daarbij niet uitsluitend denken aan het leren van de vormen waarin bevelen, dienstbrieven en memoranda moeten worden samengesteld of aan het gebruiken van een goede stijl. Het belangrijkste en nuttigste wat men een aanstaand stafofficier kan en moet leren is logisch denken. Elk probleem, hoe moeilijk en gecompliceerd ook, kan alleen tot oplossing worden gebracht door een logische gedachtengang, waarbij alle factoren, welke van invloed kunnen zijn, op de juiste waarde worden afgewogen alvorens deze in rekening te brengen. Aan het juist analyseren van een probleem kan niet genoeg waarde worden gehecht. Het moge waar zijn wat Poincaré heeft

betoogd n.l. „de logica is onvruchtbaar, tenzij bevrucht door de intuïtie”; intuïtie evenwel zonder logica zal leiden tot onjuiste appreciatie en foutieve beslissingen. Het op de juiste wijze leren analyseren van een probleem kweekt gezonde zelfcritiek aan, hetgeen ertoe leidt, dat men aan de intuïtie slechts dan plaats zal inruimen, wanneer de logica geen geweld wordt aangedaan. Welk vraagstuk men aansnijdt of welke studie men aanvat, alleen door het logisch ordenen van onze gedachten en gevolgtrekkingen zal men tot de beste oplossingen komen. Bij alle oefeningen welke worden gehouden in de cursus Staftechniek vormt het logisch denken de basis. De overige vakken welke onderwezen worden hebben slechts ten doel de officier-leerling kennis te doen maken met de middelen, welke ertoe leiden problemen gemakkelijker op te lossen of beter te begrijpen. In dit verband noem ik de vakken als administratie en beheer, statistiek, logistiek, strategisch- en tactisch gebruik van de luchtmacht, enz., alle echter in elementaire vorm. Talenkennis is voor elke stafofficier heden ten dage onmisbaar. Bij de cursus Staftechniek wordt de talenkennis opgefrist, waardoor later bij de cursus Hogere Stafvorming op deze basis kan worden doorgewerkt. Aldus bouwt de cursus Staftechniek voort op de opvatting van Frederik de Grote, uitgesproken bij de opening van de eerste stafschool in de geschiedenis — in 1765 — luidende: „Teneinde mijn officieren bewust te maken van hun plichten en hen het vermogen bij te brengen voor zichzelf te redeneren, laat ik hen thans instrueren in de oorlogvoering, waarbij zij tevens leren hun eigen voordeel te vormen over alles wat zij doen.”

Hogere Stafvorming

Deze cursus beoogt officieren van de KLu op te leiden voor de vervulling van hogere staffuncties in de verschillende staven van de luchtmacht dan wel in geallieerde staven. Bij deze opleiding staat uiteraard weer voorop het aankweken van het vermogen leiding te geven, een kritisch oordeel te vormen, duidelijk en logisch te denken en zich scherp en beknopt uit te drukken, doch ook om met verstand te lezen en te luisteren. Deze qualificaties, waarvoor de basis gelegd is in de cursus Staftechniek, worden door middel van veel oefeningen getoetst waarbij zowel het schriftelijk als het mondeling uitdrukkingsvermogen een voorname plaats inneemt. Bovendien bieden enkele oefeningen „tegen de klok” gelegenheid de logische gedachtenvorming te peilen in gevallen dat snel gewerkt moet worden. Voorts wordt de officier-leerling de algemene militaire kennis bijgebracht, welke iedere stafofficier — zowel in oorlogs- als in vredetijd — nodig heeft voor de vervulling van zijn taak. Het gecompliceerde karakter van een luchtmacht maakt het noodzakelijk ook begrip bij te brengen van de specialistische aspecten en de technische mogelijkheden in al haar geledingen. Dat het onderricht in het juiste strategische en tactische gebruik van de luchtmacht een voorname plaats bij de studie inneemt spreekt voor zichzelf. Een oorlog kan alleen worden gewonnen indien alle beschikbare krachten in de juiste verhouding tot het te bereiken doel worden aangewend. Daartoe is het nodig niet alleen de luchtmacht-aspecten en -mogelijkheden te kennen, doch ook die van de land- en zeestrijdkrachten. Lessen in het gebruik van zee- en grondstrijdkrachten dragen bij ter verruiming van het inzicht op dit terrein. Met uitzondering van hetgeen geschreven is

over het logisch denken hebben wij alleen nog gesproken over de vakken welke de toekomstige stafofficier nodig heeft voor het inzicht in de KLu en de krijgsmacht in het algemeen. De moderne oorlog is echter totaal en vereist de totale inspanning van het gehele volk en alle potenties van het land. De afhankelijkheid van de krijgsmacht voor zijn uitrusting van het wetenschappelijk onderzoek, in industrie, de grondstoffen en de geschooldheid der arbeiders en nog zo vele andere facetten van de maatschappelijke structuur dwingt ertoe, dat aan de algemene ontwikkeling van de toekomstige stafofficier ook de nodige aandacht wordt besteed. De internationale vervlechtingen en de economische oorlogsvoorbereiding leggen aan de krijgsmachtbouw bepaalde verplichtingen en beperkingen op, doch bieden anderzijds ook weer grotere mogelijkheden. In dit opzicht wordt aan de vorming van de luchtmachtstaf-officier eveneens veel zorg besteed, hetgeen duidelijk wordt, indien men nagaat dat in deze groep van vakken onderwijs wordt gegeven ondermeer in talen, staats- en volkenrecht, sociologie, begrotingspolitiek, statistiek en economie. Door middel van lessen in defensiepolitiek en krijgsmachtbouw wordt het inzicht in de invloed van de politiek op de strategie, alsmede in geopolitieke en andere aanverwante vraagstukken verruimd. Lezingen van allerlei aard zoals o.a. over economische oorlogsvoorbereiding en excursies dragen ertoe bij, dat de luchtmachtstaf-officier niet alleen geschikt wordt om zijn zuiver militaire taak als staf-officier op goede wijze uit te voeren doch ook begrip krijgt voor de plaats welke de krijgsmacht inneemt in de nationale en internationale maatschappelijke structuur.

De opleiding tot stafofficier

Zoals wij hiervoren aangaven moet men eigenlijk de cursus Staftechniek en de Hogere Stafvorming als één geheel zien, alhoewel eerstgenoemde cursus op zichzelf een afgeronde studie vormt voor de lagere staffuncties. De cursus Staftechniek duurt 10 weken, terwijl de Hogere Stafvorming straks 11 maanden zal vergen. Om in aanmerking te komen voor het brevet van stafbekwaamheid zal men niet alleen de cursus Hogere Stafvorming met minstens een goede beoordeling moeten hebben gevolgd, doch ook zal een praktijkperiode van anderhalf jaar moeten aantonen dat men voor zijn taak ten volle berekend is. De eisen, welke worden gesteld zijn zwaar, het valt niet te ontkennen, doch alleen op deze wijze kan de KLu de beschikking krijgen over stafofficieren welke berekend zijn voor hun taak.

Conclusie

De oorlog is totaal, de luchtmacht speelt daarin een belangrijke, volgens velen zelfs een beslissende rol en daarom ontvangt de toekomstige stafofficier van de KLu een opleiding, welke hem in staat stelt de vraagstukken van de totale oorlog te begrijpen, doch bovenal door logisch denken en werken, loyaal en efficiënt zijn taak in een staf te vervullen, waardoor de KLu maximaal kan bijdragen aan de verhoging van de nationale veiligheid.

Het Van Heutsz bataljon in Korea

door J. M. GERVERDINCK, Kapiten der Infanterie.

Achtereenvolgens zal ik de volgende onderwerpen behandelen:

- a. De Verdediging.
- b. De dienst in de lijn.
- c. De dienst achter de lijn.
- d. Ons verblijf te Kojedo.

Geenszins beoog ik hiermee tactische wetenswaardigheden naar voren te brengen, slechts het weergeven van feiten, zoals die zich in Korea aan ons voordeden, bezien van uit mijn persoonlijk standpunt. Tenslotte hebben wij ons, natuurlijk met de Amerikaanse voorschriften als leidraad, moeten aanpassen aan de veranderde omstandigheden van terrein en vijand. Wij bestreden daar een politiek systeem, dat voor wat betreft organisatie en wreedheid zijn weerga nog niet vond. Weinigen van ons vertrokken met een absolute haat tegen alles wat communisme is, maar evenzo keerden slechts weinigen terug zonder een diepe minachting voor een staatsinstelling, die zonder consideratie is voor menselijke rechten. De Nederlandse vrijwilliger zag met eigen ogen de verbrande dorpen, de willekeur ten opzichte van eigen landslieden (Kojedo), de door hun eigen landslieden gedode Chinese soldaten, die in de strijd gewond zijn geraakt, daar zij anders levend in handen van de geallieerde soldaten zouden kunnen vallen (inlichtingen), de terreur op burgers, ongeacht of het vrouwen en kinderen zijn.

Het stemt daarom tot grote dankbaarheid, dat de toeloop van vrijwilligers nog steeds ruim voldoende genoemd kan worden. Het is echter om redenen hierna te noemen niet mogelijk een ieder overzee te sturen, die de morele moed heeft zich aan te melden. Ik wil in dit artikel naar voren brengen, dat ons bataljon te Korea slechts gebaat is bij het zenden van *geschikt en geoefend personeel*, waarbij het uitzenden van „infanteristen” voorrang moet hebben. Alvorens de schijn te wekken, dat in mijn ogen de huidige vrijwilliger gemiddeld onvoldoende moet worden genoemd, wil ik nogmaals de waarheid onderstrepen dat de Nederlandse soldaat in Korea uitstekend voldoet. De cijfers, die door een objectieve Amerikaanse commissie na elke vergelijkende inspectie betreffende geoefendheid, onderhoud wapening en munitie, enz., aan groep, peloton en compagnie afzonderlijk worden toegekend, bewijzen dit.

Veel te vaak horen wij nog van niet terzake kundigen de bewering: „*Het Nederlandse volk is niet militair!*” Welnu, na de krijgsverrichtingen te Indonesië, waarbij aan militiepersoneel 3½ jaar dienstplicht werd opgelegd en na de acties in Korea meen ik met klem te mogen zeggen, dat deze bewering zonder meer terzijde geschoven kan worden ¹⁾.

Het tegendeel is veel eerder waar. Door zijn eigenschappen zoals evenwichtigheid, nuchterheid, kalmte, groepszin, initiatief en vooral de opvoeding, die hij van huis uit heeft meegekregen, waarbij hem geleerd werd gezag en ouderdom te respecteren, is de Nederlandse recruit al van het begin af van het beste soldatenmateriaal, dat men zich maar wensen

1) Wij mogen in dit verband ook wijzen op de prestaties van de Koninklijke Brigade Prinses Irene en de Stoottroepen tijdens de Tweede Wereldoorlog. (Redactie.)

kan. Men maakt graag in de praktijk onuitvoerbare combinaties, zoals: de Franse soldaat onder Engelse officieren zou de beste soldaat van Europa enz. Bij ons is dit niet het geval. De Nederlandse soldaat onder uitstekende, *vakbekwame* Nederlandse leiding bewijst in Korea bij vergelijkende oefeningen heel gemakkelijk de eerste plaats te kunnen veroveren.

Wie dan wordt door onze critische soldaten als een goede, vakbekwame leider aangemerkt?

Vast staat, dat de Nederlandse vrijwilliger een figuur, die naar goedkope populariteit streeft, niet kan uitstaan. Hij beschouwt hem niet au serieux en neemt hem in het ootje, waar de mogelijkheid zich ook maar voordoet. Deze soldaat verandert echter als een blad aan een boom, als men boven hem een strenge, evenwichtige, rechtvaardige commandant stelt. Ofschoon hij het tegendeel zal beweren, heeft de soldaat graag, dat zijn leider *streng en militair* is, maar tegelijkertijd begrijpend. *Daarnaast moet hij ook beschikken over de noodzakelijke theoretische kennis en praktische ervaring!* De commandant, die geen oog heeft voor de menselijke verschillen in de karakters en persoonlijkheden van zijn troep en „er op los douwt”, vindt al gauw, dat de Nederlandse Koreaganger, zoals elke Nederlandse soldaat, nog een andere belangrijke eigenschap heeft, nl. gevoel voor rechtvaardigheid. Wordt hij hierin gekrenkt en is tegenstand nutteloos dan „sluit hij zich in zichzelf op” en wordt immuun voor allerlei krijgstuuchtelijke maatregelen. Zeer vaak is voorgekomen, dat volkomen ondeugdelijke soldaten ten goede keerden door een kort gesprek met de bataljonscommandant, die door zijn hogere ouderdom en groter levenservaring de moeilijkheden van het „zorgenkind” gemakkelijker kon vatten. Men moet nimmer uit het oog verliezen, dat de soldaat vertrouwen vraagt, waar hij zelf zeer moeilijk en dan nog schoorvoetend kenbaar zal maken, dat hij vertrouwen hééft in de leiding. Hij doet zijn uiterste best om er van te maken, wat er van te maken valt en als hij niet slaagt, zijn er omstandigheden, die boven zijn vermogen liggen.

Welke zijn die omstandigheden?

Het N.D.V.N. is een eenheid gevormd door „Korea-vrijwilligers”, afkomstig uit alle lagen van de maatschappij en uit alle gewesten, wapens en diensten, die Nederland rijk is. Indien men dit maar onthoudt zijn alle voor- en nadelen, die ons bataljon in Korea aankleven, gemakkelijk te verklaren.

Kunnen wij op deze manier wel een goede infanterie-eenheid vormen? De vraag stellen is haar beantwoorden. Immers een volmondig „Ja” zou de infantrietraining en typische eigenschappen devalueren. Elk wapen vraagt bijzondere mensen, niet slechts wat betreft bekwaamheid, maar ook ten aanzien van karaktereigenschappen. De moeilijkheden, die de infanterist in de „lijn” ondervindt, de noodzakelijke strenge discipline, het lange wachten, alvorens de „ontspanning actie” komt, vereisen een man, die getraind is in het ondergaan van vermoeienissen en ontberingen gedurende langere tijd („lange spanningsboog”). Vraagt men de Koreavrijwilliger, wat de grootste moeilijkheden zijn geweest, dan zal hij grif zeggen: de eentonigheid van dagelijkse dienst en terrein. Ontspanning is weinig of niet te vinden.

Wij moeten beseffen, dat ook de Infanterie gespecialiseerd is en „*typisch Infanterie*” is. Kan men een groep van negen man, bestaande uit een cavalierist, genist, L.S.K. monteur als infanterie al moeilijk hanteren, nog moeilijker wordt het, indien kader en officieren eveneens geen typische „infanteristen” zijn. *Men moet de verantwoording niet alleen durven nemen, maar ook kunnen dragen* en dilettantisme is in de moderne oorlogvoering dodelijk en werpt absoluut geen resultaten af. Door dergelijk niet vakkundig personeel uit te zenden brengt men niet alleen de troepencommandant bij de indeling van zijn onderhebbenden in grote moeilijkheden ten aanzien van ancienniteit en de „juiste man op de juiste plaats”, maar men verlaagt bovendien het tactisch rendement van de eenheid in niet geringe mate. Wil men maximale resultaten verkrijgen ten koste van minimale verliezen, dan zal men deze slechts kunnen bereiken door een infanterieëenheid te vormen uit *geoefende* Infanteristen. Het indelen van ongetrainde elementen in kleine of grote tactische eenheden heeft bovendien nog het nadeel, dat men het moreel van de troep knakt, daar het nog moeilijker is *het zo noodzakelijke onderlinge vertrouwen te verkrijgen*. Men bedenke, dat onze soldaten zeer kritisch zijn en niet gaarne hun leven „verspelen”.

Discipline, opleiding enkele man, schietvaardigheid zijn de grondslagen voor een goed soldaat in oorlogstijd en kunnen slechts worden verkregen na een langdurige oefening. De bereikte resultaten moeten door herhalingsoefeningen en oefeningen in groter verband op peil worden gehouden.

Wat zijn de tekortkomingen van de Korea-vrijwilliger bij aankomst in Poesan?

Is de man bij aankomst al infanteristisch voldoende geschoold, dan blijkt meestal, dat zijn kennis van de Amerikaanse wapening en organisatie slechts summier is. Men mag beslist niet uitgaan van de gedachte: „als elke man maar zijn eigen individueel- of groepswapen kent, is dat in oorlogstijd al meer dan voldoende”, omdat herhaaldelijk voorkomt, dat bij een enigszins kwetsbaar, gevaarlijk of uitgestrekt frontgedeelte, het bataljon de beschikking krijgt over zogenaamde „lijnwapens”, zoals extra TLV'n, mortieren 60 en 80 mm, mitrailleurs .30 en .50 en BAR's, die dan natuurlijk door tirailleurs bediend moeten worden.

Opleidingen in Korea hebben bewezen, dat de gemiddelde Nederlandse soldaat over voldoende technische kennis beschikt om in een week tot tien dagen op de hoogte te raken van de bewapening bij een tirailleurcompagnie. De organisatie leert hij als het ware „spelenderwijs”. Erger is het als de soldaat slechts half of ten dele infanteristisch is opgeleid. Dit kan zijn oorzaak vinden in het feit, dat hij van een ander wapen of dienstvak afkomstig is, of nog niet lang genoeg in dienst is geweest. *Deze tekortkoming is niet in enkele dagen op te heffen*. Een dergelijke militair versterkt niet, maar verzwakt de eenheid en veroorzaakt tevens onzekerheid bij de anderen. Uiteraard tracht men voor hem geschikt werk in het bataljon te vinden, doch daarmee begaat men een grove onrechtvaardigheid ten opzichte van de „Lijninfanterist”, die reikhalzend uitzielt naar een kans om na zijn harde tijd in de frontlinie zijn contract in Korea als „stafinfanterist” af te maken. Bovendien zit hierin ook een zekere beloning en erkentelijkheid voor de wijze, waarop

een dergelijke militair zijn dienst heeft verricht. Tevens is het ook een aansporing om het werk goed te doen en te blijven doen.

Mijn ervaring is, dat de gemiddelde soldaat zijn persoonlijke taak en verantwoordelijkheid veelal te gering schat. Herhaaldelijk kan men van pas aangekomen, vaak zeer jonge soldaten tijdens de trainingsperiode de verzuchting horen: „Ik wou, dat ik al in de lijn was"! Men moet er dan op wijzen, dat, wat zij wilden, veelal niet hetzelfde is als wat de „veteranen" wensen en dat het geen kwestie is van: „wanneer gaan wij naar de lijn", maar: „wanneer zijn wij voldoende geoefend om als eenheid naar het front gestuurd te worden". Zijn ongeduld om het grote avontuur tegemoet te gaan en de neiging om gelijk te zijn aan de „rest", moeten zodanig gestuurd worden, dat hij met gretigheid en enthousiasme de lessen in zich opneemt.

Hij moet gehard worden, actief en gespannen zijn! Daarnaast moet men niet vergeten, dat te Korea in winter en zomer abnormale toestanden heersen met het oog op koude, hitte en stof. Bescherming hiertegen is reeds een aparte en noodzakelijke trainingsperiode, die de soldaat na aankomst bijgebracht moet worden.

Uit het voorgaande blijkt voldoende, dat de *opleiding enkele man*, tengevolge van de grote vraag naar versterkingen en de beperkte tijd, waarin een grote hoeveelheid leerstof verwerkt moet worden, haast onmogelijk kan worden genoemd.

Resumerende wil ik naar voren brengen:

- a. dat de selectie in Nederland streng moet zijn:
 1. wat betreft de leiders, omdat aan hen jonge Nederlandse levens worden toevertrouwd. Zij moeten geestelijk en moreel hoogstaande mensen zijn en *infanteristisch zeer goed onderricht*. Het is nimmer zeker of men de (administratieve) functie krijgt, waar men om gevraagd heeft;
 2. wat betreft de manschappen, omdat zij elkander steunend, de moeilijke taak hebben om onder ervaren, deskundige leiding de vijand aan te grijpen.
De gevechtskracht van het bataljon wordt gevormd door het moreel en de geoefendheid van het individu. Materiaal komt op de tweede plaats, al vormt het een belangrijke factor.
- b. Oefening in Amerikaanse wapentechniek, organisatie en tactiek vóór de uitzending is noodzakelijk. Het betekent belangrijke tijdwinst in Korea en verhoging van het moreel.
- c. Harde infanteristische training is nodig om zwakken en wankelmoe-digen op natuurlijke wijze te selecteren, daar de omstandigheden in Korea hier te lande niet nagebootst kunnen worden en altijd slechter zullen zijn.
- d. Alleen zij moeten worden uitgezonden, die in staat blijken in een Infanteriebataljon de hun opgelegde taak goed en zeer bekwaam uit te voeren.

(Wordt vervolgd)

Maarschalk De Lattre de Tassigny **(1889—1952)**

**EEN DYNAMISCHE FIGUUR MET UITZONDERLIJKE CAPACITEITEN
GROOT VRIEND VAN NEDERLAND
DE TAAL VAN TURENNE EN NAPOLEON**

door Ir M. TANS, Generaal-Majoor der Kon. Marechaussee b.d.

In het dorp Moulleron, in de Vendée, werd op 2 Februari 1889 Jean, Marie, Gabriel met de helm geboren, wat vooral in een kleine gemeente die tijd een gunstig voorteken werd beschouwd. De vader, Roger de Lattre, stond 63 jaar later, zo goed als blind, bij de lijkbaar van zijn enige zoon, die na een roemvolle militaire loopbaan als maarschalk naar de laatste rustplaats in zijn geboorteplaats werd gedragen. Tijdens de ernstige ziekte, die een einde maakte aan dit uitzonderlijk bewogen leven, kreeg de patient bezoek van de hoofdaalmoezenier, die hem in kennis stelde van het levensgevaar: „Entre soldats, mon Général, nous n'avons pas à nous cacher la vérité. Vous êtes perdu. . . Je vais vous donner les derniers sacraments.”

— „Revenez demain; je veux avoir le temps de me préparer”.

Deze dag werd hem nog gelaten om op 11 Januari 1952 zich te verenigen met zijn enige zoon Bernard, die onder de bevelen van zijn vader in Indo-China op 29 Mei 1951 door een granaat dodelijk was verwond. Na het militaire eerbetoon in het Hôtel des Invalides en bij de Arc de Triomphe, werd aan de Lattre posthuum de rang van maarschalk verleend in een zitting van de Nationale Vergadering:

— „Nous lui offrons les honneurs dont nous pouvons disposer; l'histoire fera mieux pour lui”, verklaarde president Herriot bij deze plechtigheid.

Inderdaad heeft de, hoewel nog slechts jonge geschiedenis reeds voldoende de grote verdiensten van de Lattre bewezen. Het is merkwaardig dat een andere grote Fransman n.l. George Clémenceau reeds tientallen jaren geleden de grote kwaliteiten van zijn veel jongere dorpsgenoot wist te waarderen. Ofschoon de Tijger steeds wantrouwen tegenover het leger toonde, bepaalde deze in zijn laatste wilsbeschikking, dat bij de begrafenis geen militairen aanwezig zouden zijn, behalve de (toenmalige) majoor Jean de Lattre de Tassigny.

Vriend van Nederland

Nadat de Lattre in October 1947 een diplomatiek bezoek van anderhalve maand aan de Zuidamerikaanse staten had gebracht, liep het gerucht, dat hij als ambassadeur in Argentinië zou worden benoemd, hetgeen hij dementeerde met een enkele zin: „Ik zal men carrière eindigen als soldaat” welke uitspraak hij inderdaad heeft gestand gedaan, door korte tijd later een benoeming tot bevelhebber van de landstrijdkrachten W. Europa te aanvaarden. Het is als zodanig, dat hij meerdere bezoeken ook aan ons land bracht en zo herinneren wij ons nog zijn aanwezigheid bij het eerste grote défilé van de Divisie 7 December in de Maliebaan te Utrecht op 6 September 1946. Ging toen reeds zijn belang-

stelling in de richting van de grote moeilijkheden, die ook Frankrijk in de Overzeese gebiedsdelen ondervond? Wij hebben ons later nooit aan de indruk kunnen onttrekken, dat dit bezoek meer betekende dan een inspectie van troepen, teneinde hun noden te leren kennen en de hem ter beschikking gestelde strijdkrachten in een gezamenlijk optreden te coördineren. Het trof ons hoe deze Fransman bij die gelegenheid, met een aangeboren hoffelijkheid en liefde voor het levende materiaal, een Nederlandse oorlogsgewonde op de schouders klopte en op zijn gemak stelde. Misschien heeft deze generaal, wien niets menselijks vreemd was, aan zijn eigen zoon in Indo-China gedacht. Het is de Lattre geweest, die vóór zijn vertrek naar het verre Oosten, de grondslag in Fontainebleau heeft gelegd voor de intergeallieerde staf van de Atlantische strijdkrachten, een opgave die hem door groot organisatievermogen, diplomatieke hoedanigheden en aangeboren hoffelijkheid volkomen was toevertrouwd. Montgomery zal hem dan ook node hebben zien vertrekken, nadat de Lattre, op verzoek van Minister Plevin of hij in voorkomend geval bereid zou zijn naar Indo-China te vertrekken, had geantwoord: „Ik ben soldaat en dus ga ik.”

Zo aanvaardt deze reeds legendarische figuur, die zowel uit de oorlog 1914-1918 als uit de laatste wereldoorlog met roem overladen was teruggekeerd, op 6 December 1950 de functie van Hoge Commissaris en Opperbevelhebber in Indo China, waartoe hij op 15 December naar Saigon vertrekt. Hij had niets meer te winnen, integendeel, de toestand in dit overzeese gebiedsdeel was zo, dat de kans op een nederlaag — en in het gunstigste geval op het beperken van de reeds door de Vietminh aangerichte schade — het meest waarschijnlijk kon worden geacht. Zijn naam zal onvergankelijk verbonden blijven zowel aan het grote werk daarginds tot stand gebracht maar bovenal aan de wijze waarop hij het Eerste Franse Leger in 1944 en 1945 heeft aangevoerd bij de inval in Frankrijk vanuit het Zuiden, waarbij de vijand werd teruggedrongen van Marseille om Zwitserland heen tot over de Rijn en de Donau.

Van de wieg tot het graf

De Lattre was een uitzonderlijke figuur en wij hebben ons als nuchtere noorderling afgevraagd, waaraan hij het grote overwicht en succes heeft ontleend. Deze vraag is slechts te beantwoorden door hem te volgen van de wieg tot het graf op gevaar af daarbij een droge opsomming van feiten te geven. Wanneer hij zelf zich verontschuldigt in zijn boek: „Histoire de la Première Armée Française” met de woorden: „J’aurais voulu pouvoir mettre dans cet exposé plus de couleur et de chaleur”, willen wij voor dit gedeelte van wieg tot graf dit excuse ook tot het onze maken.

Vader Roger de Lattre, sedert 1910 burgemeester van Mouilleron, was reserveofficier bij een huzaren-regiment. Zijn enige zoon Jean wilde marine-officier worden, doch een ziekte was oorzaak dat hij niet aan het mondeling examen voor adelborst kon deelnemen. Zijn liefde voor het paard doet hem besluiten cavalerie-officier te worden, waarvoor hij een opleiding aan de bekende Academie van Saint Cyr ontvangt. Als hij enkele jaren later voor het officiersexamen slaagt, begeeft hij zich blootvoets naar Lourdes om als goed katholiek dank te zeggen voor dit succes. Zijn gehele verdere leven is doortrokken van een vurig

geloof en zowel bij tegenspoed als overwinning zien wij hem deemoedig ter kerke trekken om troost te zoeken of dank te betuigen.

Als commandant van een patrouille dragonders raakt hij op 11 Augustus 1914 gewond in een gevecht met Duitse Uhlanen waarvan hij — gewapend met sabel — er drie voor zijn rekening neemt. Nadat de Duitsers Pont à Mausson, waar luitenant de Lattre bij burgers wordt verpleegd, hebben bezet, weet de gewonde nog tijdig aan krijgsgevangenschap te ontkomen. Dit is zijn eerste ontsnapping, die later nog door twee andere zal worden gevolgd. Na twee maanden oorlog wordt hij driemaal eervol vermeld, ontvangt het Croix de Guerre en is reeds op 25-jarige leeftijd Ridder in het Legioen van Eer.

In het voorjaar van 1915 voelt de Lattre dat de fronten zijn vastgelopen en een stellingoorlog te verwachten is, waarbij het paard geen rol kan spelen. Mede gelet op het grote tekort aan officieren bij de infanterie, vraagt en verkrijgt hij overplaatsing bij het 93e Regiment, grotendeels gerecruteerd uit zijn geboorteland de Vendée. Als oud huzaar zeer dynamisch, weet hij snelle beslissingen te nemen en zijn mannen mee te slepen. Tijdens de gevechten bij Verdun raakt kapitein de Lattre voor de tweede maal gewond. Reeds in 1916 ziet hij zich als 27-jarige belast met het commando over een bataljon bij Douaumont. Tijdens de slag aan de Aisne wordt hij opnieuw eervol vermeld en tijdens de verwoede gevechten bij de Chemin des Dames maakt hij met zijn onderdeel 700 gevangenen. Bij het einde van de oorlog in 1918 is deze 29-jarige reeds 6 maal gewond en 8 maal eervol vermeld benevens gedecoreerd met het Military Cross, Legioen van Eer en Croix de Guerre.

In 1921 meldt hij zich voor Marokko waar hij de latere generaal Guillaume ontmoet, die in 1944 een zijner divisie-commandanten zal worden, thans de functie van resident-generaal in hetzelfde Franse gebiedsdeel vervult en aldaar een belangrijke rol heeft gespeeld bij de in Augustus 1953 plaats gehad hebbende wisseling van sultan. In deze periode ontmoet hij ook de latere generaal Juin, waardoor hij in staat is de grondslag te leggen voor toekomstige samenwerking. Tijdens de Rifoorlog raakt de Lattre in 1925 opnieuw tweemaal gewond en het is tijdens zijn verblijf in het hospitaal, dat hij de eveneens gewonde Overste Giraud ontmoet, de man die later nog enkele malen zijn weg zal kruisen n.l. als Gouverneur van Metz en als leraar aan de Krijgsschool, die de Lattre in Juli 1928 als best geslaagde verlaat. Het grote litteken op zijn wang, tengevolge van een plotselinge aanval door een met dolk gewapende Arabier in Fez, is voor de 18-jarige Simone Calary de Lamazière geen bezwaar om na een korte verloving zijn vrouw te worden; uit dit zeer gelukkige huwelijk wordt op 11 Februari 1928 hun zoon en enig kind Bernard geboren.

Als majoor wordt hij commandant van een Regiment Infanterie te Coulommiers en als zodanig ontpopt hij zich als een chef, die niet alleen de man in het gevecht weet te bezielen en te leiden doch ook een goed opgesteld rapport, behoorlijk uniform, een mooi concert of een geslaagd feest weet te appreciëren. Reeds toen zag hij er niet tegenop om een tuinfeest te organiseren, dat hij met 25000 (vooroorlogse) francs uit eigen zak bekostigde. Materiële eisen en opofferingen mochten nooit een beletsel zijn wanneer het ging om de eer van het Franse leger. Aan dit principe is hij steeds trouw gebleven.

In 1930 wordt hij geplaatst in de staf van generaal Weygand, vice-president van de Conseil Supérieure de la Guerre, die van hem als volgt getuigt: — „Pendant quatre ans j'ai pu apprécier en lui des capacités remarquables, qu'il s'agisse de tactique, de stratégie ou de haute politique militaire". Deze getuigenis klopt volkomen met de gaven die de latere generaal de Lattre zou tonen tijdens de samenwerking met Amerikanen en Engelsen gedurende de strijd tegen de Duitsers in 1944-1945. Dat de Lattre ook wel een korte tijd voor „rood" werd versleten, was een gevolg van de studie van het Russische leger waarmee hij in 1932 werd belast.

Als kolonel krijgt hij in 1935 het commando over het 151e Regiment Infanterie te Metz, waar zijn organisatievermogen hem goed van pas komt. Een voor die tijd onbekende geest vaart door het regiment, welke wordt bereikt door het aanleggen van sportvelden, het bouwen van militaire tehuizen en het ontvangen ook van de onderofficieren met hun echtgenoten. De chef gaat uit van het standpunt, dat dit alles het gevoel van eigenwaarde zal doen stijgen; dit verhoogt het moreel en vermindert de kans op een nederlaag. In September 1937 keert hij weer terug naar Parijs om het Collège des Hautes Etudes Militaires te volgen. Deze leer-gang, minder officieel „l'Ecole des Maréchaux" genoemd, verlaat hij als no 1, terwijl de toenmalige kapitein A. Q. H. Dijkhoorn van het Nederlandse leger als no 1 van de buitenlandse leerlingen aan dezelfde leer-gang slaagt.

De eerste jaren van de tweede wereldoorlog

Bij het uitbreken van deze oorlog is hij Chef Staf van het 5e Armée (d'Alsace) onder generaal Bourret en het is in deze functie, dat hij in geregeld contact komt met de commandant van de pantsers, Colonel de Gaulle, en een verstandhouding scheidt, die enkele jaren daarna tot een uitstekend wederzijds begrip en goede samenwerking aanleiding geeft. Reeds in Januari 1940 wordt hij benoemd tot commandant van de 14e Divisie Infanterie, belast met de inrichting van een gedeelte der Maginotlinie. Ook hier treedt zijn sociale inslag weer op de voorgrond en scheidt hij instellingen, die zeker voor het Franse leger van die tijd totaal nieuw waren.

Op 13 Mei 1940 wordt de Divisie een strook langs de Aisne ter verdediging aangewezen, waar zij reeds op 16 Mei contact krijgt met de snel oprukkende Duitse troepen. Wanneer zijn nevendivisiën voor de druk van de vijand wijken, ontvangt de Lattre het bevel eveneens terug te trekken om dezelfde lijn te bereiken. Hij doet nog een poging door zijn chef telefonisch te vragen hem te laten waar hij is en de nevendivisiën opdracht te geven door een tegenaanval het verloren terrein terug te veroveren. De beslissing is echter gevallen en in voorbeeldige orde trekt de 14e Divisie terug achter de Loire.

Bij de wapenstilstand is zijn Divisie volkomen intact en wanneer hem het Grootkruis van het Legioen van Eer wordt uitgereikt, zegt Generaal Weygand na afloop van het défilé: — „Vous, au moins, avez le droit de garder la tête haute". De Lattre heeft nog eenmaal de gelegenheid om zijn officieren toe te spreken en daarbij een profetische blik in de toekomst werpend zegt hij: „Wanneer wij de wapens met nieuw gevormde krachten zullen hebben opgenomen, meldt U dan bij mij. Gij kunt ervan verzekerd zijn, dat er steeds plaats voor U is. Deze oorlog is

er een waarbij de gehele wereld betrokken is en die lang zal duren en hard zal zijn. Duitsland kan het slechts vijf jaar volhouden." Een voor-spelling waaraan zich in die tijd slechts weinigen zouden hebben durven wagen, doch die de brede blik verraadt waarover deze officier beschikte.

Naar Noord-Afrika

Intussen wordt hij in het niet bezette gebied van Frankrijk met verschillende commando's belast, waarin hij de gelegenheid schept om uit de jeugd reeds thans het toekomstige kader te vormen en dit zowel geestelijk als lichamelijk op de komende strijd voor te bereiden. Dat hij weigert zitting te nemen in het gerechtshof, dat generaal de Gaulle ter dood veroordeelt, is voor hem geen punt van overweging geweest evenals het antwoord aan Generaal Weygand als deze hem naar Noord Afrika roept om het bevel over de troepen in Tunis op zich te nemen. Vrouw en zoon gaan mee naar het land waarvan hij intuïtief aanvoelt, dat het een belangrijke rol zal gaan spelen bij de aanval op het weke onderlijf van de gemeenschappelijke vijand. Ook hier opent hij weer nieuwe kaderscholen

Na de nederlaag van Rommel in de woestijn van Tripolis verklaart de Lattre — zeer tegen de zin van Vichy — dat hij de Duitsers en Italianen, indien zij aan de grens verschijnen, zal ontwapenen en interneren; hij zal hun partij geven indien zij zich daartegen mochten verzetten. Vichy gaat in de pomp en roept hem weer naar het nest terug.

Gevangen genomen en voor de tweede maal ontsnapt

Op 10 November 1942 ontvangt hij als commandant van een Militaire Afdeling bevel om bij het oprukken van de Duitsers, de garnizoenen te ontruimen, teneinde moeilijkheden te voorkomen. Hij weigert dit bevel op te volgen en trekt zijn krijgsmacht samen in het moeilijk toegankelijke Massif des Corbières. Als de Duitsers op 11 November Vichy binnenrukken neemt een gewilliger collega het bevel van hem over; de Lattre wordt gearresteerd en in de gevangenis van Toulouse opgesloten. Op 9 Januari 1943 wordt hij na een civiel proces veroordeeld tot 10 jaar gevangenisstraf. Twee gezworenen hadden zelfs de doodstraf geëist.

Op 2 Februari 1943 wordt hij na een verblijf op het fort Montluc bij Lyon overgebracht naar de gevangenis van Riom, waar al spoedig na aankomst zijn vrouw en zoon een kamer tegenover de ingang van de gevangenis betrekken. Een tot in details verzorgde poging wordt ondernomen om hem te bevrijden, waarbij hij de grootste steun en toewijding ontvangt van vrouw en nog jeugdige zoon, benevens van zijn voormalige chauffeur Louis Roetsch. Tijdens de bezoeken van zijn zoon helpt hij deze zogenaamd met algebra, hetgeen de bewakers zo weinig interesseert, dat hun waakzaamheid verslapt en het mogelijk wordt om touw, metaalzaak en een boor binnen te smokkelen. Een andere oud-gediende, werkzaam in de gevangenis als bewaker, wordt ook bij het complot betrokken. Door het boren van honderden gaten wordt het raampje (29 bij 55 cm) verwijderd. Om deze nauwe opening te kunnen nemen, oefent hij zich elke dag een paar maal met het handdoekenrek, dat tennaastebij dezelfde afmetingen heeft. Het doorzagen van een ijzeren stang geschiedt in de maanloze nacht van de ontsnapping tijdens het aflossen van de wacht. Na deze hindernis te hebben genomen, laat hij zich van een

hoogte van 10 m langs het touw zakken. Roetsch en Bernard hebben zich intussen met zes man en twee van de Duitse gestunte auto's bij de buitenmuur opgesteld en via een touwladder wordt pa de Lattre in de armen van zijn zoon opgevangen. Snel verdwijnt het complot nu in de richting van Compains, een kleine vlek midden in de bergen.

Voor de derde maal ontsnapt

Monsieur Pezairé ontvangt zijn beide gasten als Charles Dequesne (leraar) en Robert Laurent (student die frisse lucht nodig heeft). De leraar laat een mooie Franse baard groeien en gaat 's avonds een uurtje met zijn pupil een koude neus halen. Intussen hebben zij voortdurend contact met de trouwe Roetsch, die hen van alles op de hoogte houdt en vertelt, dat een arrestatiebevel is uitgegeven tegen Madame de Lattre en haar zoon wegens medeplichtigheid aan de ontsnapping; 54 bewakers bevinden zich reeds in arrest. Roetsch brengt hen naar een nieuw onderduikersadres, waar zij zich in gezelschap bevinden van een Engelse parachutist en een Luxemburgse vlieger bij de R.A.F.

In de nacht van de 18e October 1943 wordt de Lattre opgepikt door een bij Mâcon geland vliegtuig, doch niet dan na zijn zoon aan de hoede van Roetsch te hebben toevertrouwd. Uit hetzelfde toestel zijn vier geheime agenten met radio-apparaten en springstoffen gestapt. Reeds enkele uren later landt het toestel veilig en wel in de buurt van Portsmouth en nog diezelfde dag zit de Lattre in een kapsalon naast een andere Engelandvaarder, de latere President Vincent Auriol, om de baard te laten afscheren. Hij stelt zich spoedig na aankomst in verbinding met de geallieerde kopstukken om hen nog eens duidelijk aan het verstand te brengen, dat alleen bombardementen niet in staat zijn om Duitsland op de knieën te dwingen. Hij bepleit met klem het oprichten van een Frans leger in Noord Afrika, dat als spits zal dienen van de geallieerde invasie-legers.

Wederom naar Noord-Afrika, doch nu voor het laatst

Op 20 December 1943 vertrekt Generaal de Lattre per vliegtuig naar Algiers waar De Gaulle hem begroet met de woorden:

— „Vous n'avez pas vieilli”.

— „Vous, par contre, avez grandi,” is de Lattre's wederwoord.

Hij mengt zich niet in de onderlinge geschillen en tigt direct aan het werk voor dat ene allesbeheersende doel, de bevrijding van de Duitse tirannie. Het a, b, c van elk te formeren leger is het kader en de Lattre past ook nu weer deze stelregel toe door een kaderschool op te richten, waarin ook zijn zoon Bernard wordt opgenomen, die na het overschrijden van de Pyreneeën kans heeft gezien om met zijn moeder Algiers te bereiken. De voormalige huzaar houdt van opschieten en ontwikkelt een zodanig snel tempo, dat, mede tengevolge van het succes der geallieerden op het Italiaanse front, reeds in Juni 1944 ook tot de aanval op de Middellandse Zee-kust van Frankrijk kan worden overgegaan.

Op 14 Juni vertrekt de Lattre naar Bastia op Corsica, waar hij zijn hoofdkwartier vestigt en op 17 Juni volgt, als een donderslag bij heldere hemel, het bericht dat een detachement Franse troepen op Elba is geland (operatie „Brassard”). Deze snelle coup werkt suggestief op de Franse verbeelding, doordat juist op Waterloodag (18 Juni) het eiland in Frans

bezit overgaat. Voorwaar een goed begin van de hieropvolgende zware operatie, die een wonde van niet minder dan 900 km diepte in de Duitse draak noodzakelijk maakt. Het is deze aanval, die de Lattre voor het nageslacht heeft vastgelegd in zijn boek van bijna 700 bladzijden: „Histoire de la Première Armée Française”, een werk dat buitengewoon verzorgd is en — typerend voor de grote accuratesse van de schrijver — geen enkele onnauwkeurigheid of drukfout bevat.

Een dolkstoot ter diepte van 900 km Operatie „Anvil” later „Dragoon”

Het 1e Franse Leger is gegroeid uit het Franse B-Leger, zoals dit aanvankelijk gevormd werd onder de Lattre in Noord-Afrika. Hiertoe behoorden alle Franse troepen met uitzondering van die in Italië (onder Generaal Juin). Eerst op 19 September 1944 beslist de Amerikaanse Generaal Devers — onder wiens bevel de Fransen na de landing op de Franse Zuidkust zijn gesteld — dat de naam van l'Armée B voortaan zal luiden: „1e Armée Française”, een naam die wij gemakshalve reeds van het begin af zullen aannemen.

Wanneer wij dan aan de actie op Elba voorbijgaan, die plaats had nadat Rome op 4 Juni was gevallen, brengen wij de landing op 6 Juni in Normandië (operatie Overlord) in herinnering. De Fransen hadden opdracht gekregen om zich voor de operatie op het weke onderlijf tegen eind Augustus gereed te houden. Ter misleiding van de Duitsers werd deze operatie aanvankelijk aangeduid met het codewoord „Anvil” (aambeeld), een naam die later veranderd werd in „Dragoon”. Gebrek aan middelen was oorzaak, dat beide operatiën helaas niet gelijktijdig konden worden ingezet. De plannen voor Dragoon werden voorbereid door een „planning group” van het 7e Amerikaanse Leger (Italië), welke groep daartoe naar N. Afrika was overgebracht.

De landing werd uitgevoerd door de 6e Amerikaanse Legergroep onder Generaal Devers, die daartoe beschikte over het 7e Amerikaanse Leger (Generaal Patch) en het 1e Franse Leger (de Lattre). Op 23 Juli had Generaal Juin het commando over de Franse eenheden, die in Italië gedurende zes maanden zo prachtig hadden gewerkt, aan de Lattre overgedragen. Het schouwspel begint met de vorming van een bruggehoofd beoosten Toulon door drie Amerikaanse divisieën, waarin de Franse troepen zich na de debarkatie op 15 Augustus ten aanval gereed stellen. De sterkte van dit Franse leger bedraagt op dat tijdstip rond vier divisieën gevormd door Fransen en Noord-Afrikanen. De samenwerking met de Amerikaanse Chef en collega's is en blijft ook gedurende de gehele operatie uitstekend. Als bijzonderheid moge dienen dat Generaal Patch tijdens een bespreking op Franse bodem zijn portefeuille voor de dag haalt, een gedroogd takje bloemen daaruit haalt, dit in tweeën breekt en de Lattre de helft overreikt met de woorden: „Deze bloemen kreeg ik van een Napolitaanse schone; mogen zij ook U geluk brengen en het voorteken zijn van een goede onderlinge verstandhouding.” De aanval wordt op 20 Augustus vóór zonsopgang ontketend. Het woord is aan de soldaten!

Een goed begin met veel élan over honderden kilometers voortgezet

Aller ogen zijn gericht op de havens Toulon en Marseille, want zonder aanvoer kan geen miljoenenleger en zeker geen modern gemotori-

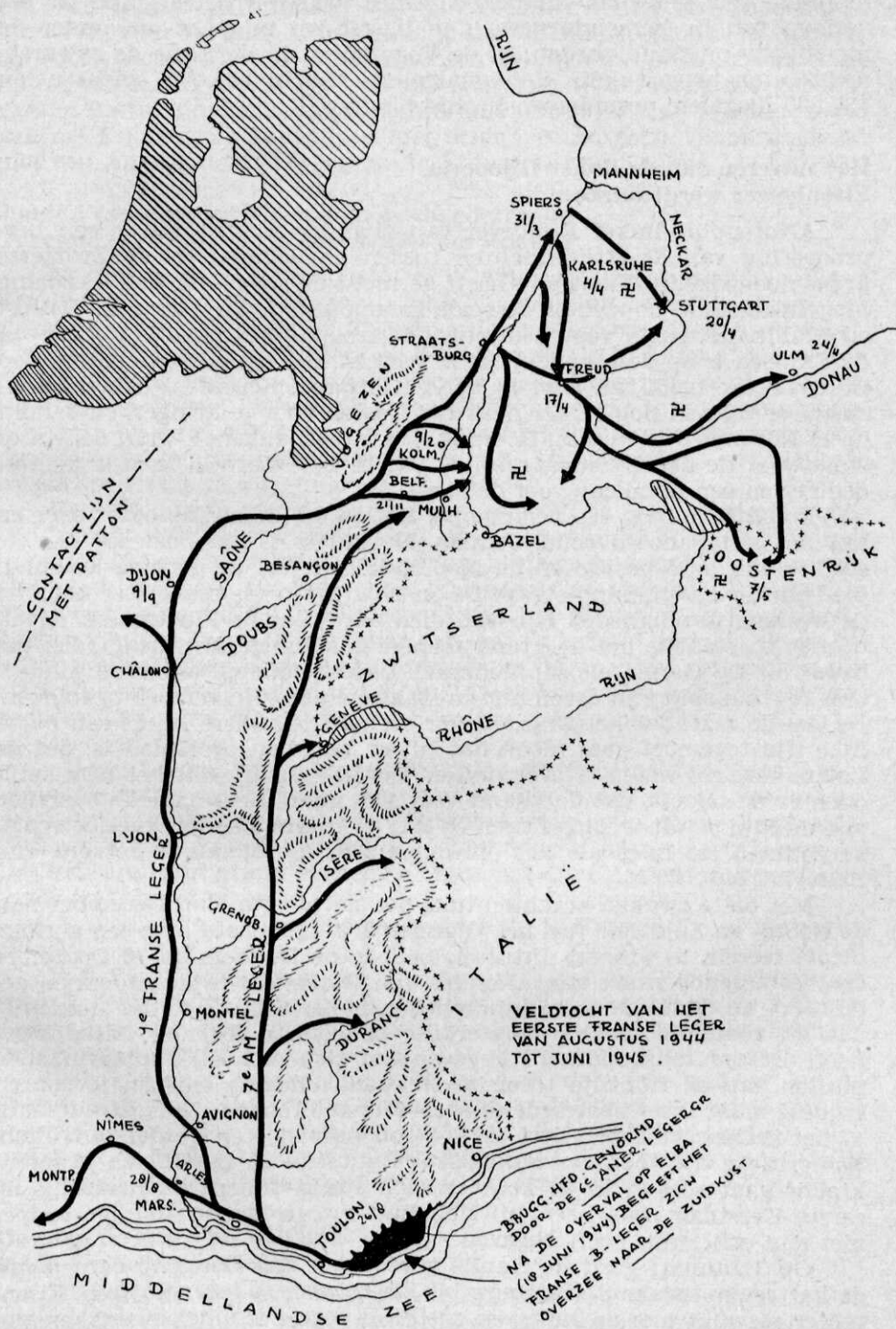
seerde krijgsmacht opereren. Met groot élan worden deze steden veroverd, zodat zij reeds op 28 Augustus in Franse handen overgaan. Op bijgaande kaart zijn de opmars en aanval met zwarte pijlen aangegeven, terwijl bij de belangrijke plaatsen de datum van verovering is aangegeven. De opmars geschiedt in twee colonnes, rechts het 7e Amerikaanse Leger onder Generaal Patch en links (door het Rhône-dal) het Franse Leger onder Generaal de Lattre. Het plan van aanval is: opmars tot de lijn Lyon-Génève, het dichten van het gat bij Belfort, hergroeperen van de strijdkrachten tussen Vogezen en Zwitserse grens, aanval op de versterkte Rijn-oever, het overschrijden van de Rijn en tenslotte het neerslaan van alle overgebleven Duitse weerstand in Baden, Wurtemberg en Beieren. Het 1e en 19e Duitse leger in Zuid-Frankrijk moet vòòr alles de terugtocht naar het Oosten worden afgesneden.

De opmars verloopt over de eerste helft geheel volgens plan en iedereen van hoog tot laag is bezielde door de gedachte, dat „La foi en la France finit toujours par triompher”. Nadat Dijon gevallen is, heeft op 12 September de eerste ontmoeting plaats met de vanuit Normandië snel oprukkende spits van Overlord, een onderdeel onder Generaal Leclerc, waarbij als verbindingsofficier is ingedeeld de dochter van de beroemde Madame Curie. Dit is tevens het ogenblik, dat de legers onder de Lattre en Patch worden verenigd tot de 6e Legergroep onder Generaal Devers. Vanaf deze datum af bestaat het 1e Franse Leger uit twee legerkorpsen, respectievelijk onder de Franse generaals de Monsabert en Béthouart, die bezielde zijn door dezelfde geest als hun chef en waarvoor deze na afloop van de veldtocht niets dan lof heeft.

Kolonels van 28 jaar Een harde winter

Geen gemakkelijke taak wacht het tot nu toe snel oprukkende Franse leger. Ofschoon de vijand geen rust werd gelaten, heeft de Duitse generaal Wiese toch kans gezien om een belangrijk deel van zijn troepen door het gat van Belfort in Oostelijke richting in veiligheid te brengen. De verbindingslijnen naar het Zuiden zijn enkele honderden kilometers lang geworden en een pijpleiding voor aanvoer van benzine vordert „slechts” 15 km per etmaal. De winter zet vroeg in met aanvankelijk veel regen en later een dikke laag sneeuw. Arme Marokkanen en Senegalezen „qui grelottent sur les plateaux du Jura”. Bevroren voeten zijn dan ook geregeld voorkomende kwalen.

Van alle kanten zijn de maquis en ondergrondse werkers komen toestromen; zij hebben reeds te lang op dit ogenblik gewacht. De Lattre worden ook deze moeilijkheden niet gespaard. Hoe komt hij aan kleding, wapens en voedsel voor deze tienduizenden? Moest hij dit niet persoonlijk bij de Amerikanen zien los te peuteren? Op welke wijze die heterogene verbanden met zelf gecreëerde rangen, waarbij kolonels van 28 jaar, in de bestaande organieke onderdelen in te passen? Zelf spreekt de Lattre over amalgameren, in het midden latende wie daarbij als kwik en wie als cement was te beschouwen; de innige vermenging moest hoe dan ook een goed eindproduct opleveren. Vrij vertaald besluit hij zijn beschouwing hieromtrent als volgt: „Ik behoef mij niet te verontschuldigen, indien ik voor deze mannen een zwak en tevens bewondering heb gehad. Het vertrouwen in hen heeft mij niet beschaamd. Deze jonge-

mannen, voortgekomen uit de *résistance*, waren voortreffelijk. In het verloop van de komende gevechten bleken zij in staat om onder de moeilijkste omstandigheden, in de Vogezen en in de Elzas de zwaarste opdrachten te vervullen. Het amalgaam, waarin 250.000 soldaten en 137.000 illegalen, vormde een hechte binding”.

Het zuiveren van de linker Rijnsoever Eisenhower wordt ongeduldig

Alvorens de linker Rijnsoever van vijanden te zuiveren is een hergroepering van de strijdkrachten tussen de Vogezen en de Zwitserse grens noodzakelijk. De vijand heeft getracht de poort van Belfort zolang mogelijk open te houden en de beide knooppunten van wegen n.l. Belfort en Mühlhausen zijn voor hem van het grootste belang. De aanval van de Fransen is op deze knooppunten gericht, die zij na zware gevechten in de tweede helft van Nov. in handen krijgen. Een klein detachement slaagt er zelfs in nog verder naar het Oosten door te dringen en bereikt op 19 November de Rijn bij Rosenau. Maar de tijd dringt, want de winter staat voor de deur, een jaargetijde dat in het voordeel is voor de verdediger en een handicap voor de aanvaller.

Er blijft nu nog één belangrijke zak op de linker Rijnsoever over en wel het bruggehoofd rond Colmar. De Lattre is zich bewust van de sterkte van deze positie en de moeilijkheden van de geringe krachten die hem ter beschikking staan. De sneeuw ligt reeds een meter hoog en de weersomstandigheden zijn van dien aard, dat de luchtmacht onvoldoende in staat is om de grondtroepen te steunen. Hij dringt daarom zowel bij De Gaulle als bij Generaal Devers aan op versterking, doch zeer tot hun spijt zijn dezen niet in staat om aan zijn verzoek te voldoen. De Gaulle zegt, dat het Franse leger evenals de andere legers een moeilijke tijd tegemoet gaat, doch dat hij er vast van overtuigd is, dat de Lattre deze zal weten te overwinnen. Devers schrijft, dat het hem spijt, doch er op rekent, dat de vijand vóór 1 Januari 1944 naar de overzijde van de Rijn wordt teruggeslagen en dat de Lattre dit met dezelfde voortvarendheid zal doen als het opruimen van de vijand in het gat van Belfort.

Met de te zwakke krachten lukt het slechts om eind December aan de Noord- en Zuidzijde van het vijandelijk bruggehoofd over een geringe diepte terrein te winnen. Intussen hebben de Duitsers op 16 December een verrassende zware aanval onder Von Rundstedt in de Ardennen gelanceerd en onder deze omstandigheden is het voor de Lattre duidelijk, dat hij voorlopig niet op versterking behoeft te rekenen. Eisenhower heeft Devers zelfs opdracht gegeven om zich uit alle uitspringende punten van de frontlijn terug te trekken, teneinde troepen te sparen en deze maar meer bedreigde punten over te brengen. Zelfs Straatsburg — het Franse symbool sedert 1870 — zou weer moeten worden ontruimd. Een critieke tijd voor een dynamische figuur als de Lattre, die wederom kracht gaat zoeken in de kerk en zich sterkt tijdens de nachtmis op eerste Kerstdag, waarheen hij zich halverwege het eenvoudige souper met zijn officieren heeft begeven.

Op 3 Januari geeft de Gaulle gevolg aan een dringend beroep van de Lattre om inzake Straatsburg bij Eisenhower te interveniëren. Eisenhower bezwijkt voor de motieven, mede als gevolg van het mislukken van

het Von Rundstedt offensief. Op 23 December is het een paar dagen goed vliegweer en alles is in de lucht om de Duitse opmars te stoppen. De voortvarende Patton is het intussen gelukt om op 26 December de ingesloten Amerikaanse troepen bij Bastogne te bereiken. De gebeden van de Lattre zijn blijkbaar verhoord en opnieuw zal hij de oude vijand van het Franse volk aangrijpen met beide legerkorpsen, thans versterkt met een Amerikaanse Divisie en de Franse Divisie Leclerc.

Jonge Franse generaals treden op de voorgrond Turenne en Napoleon wederom aan het woord

Colmar gaat op 3 Februari over in Franse handen en enkele dagen daarna is de Duitse weerstand geheel opgeruimd, waarbij zij op een sterkte van 100.000 man er 22.000 verloren. Behalve die van de voortvarende Generaal Leclerc zien wij bij deze gevechten namen naar voren treden, die ook thans — tien jaar later — een belangrijke rol in 't Franse leger spelen en wel die van Generaal Carpentier als opvolger van generaal Juin bij de N.A.T.O. en die van Generaal Guillaume, de tegenwoordige resident-generaal van Marokko, die in Augustus 1953 zo'n delicate rol zal spelen bij de wisseling van sultan.

Het optimisme van de Duitse generaal Wiese: „De winter is onze bondgenoot. Wie deze weerstaat zal de oorlog winnen.” is gelukkig niet in vervulling gegaan. Hoe geheel anders klinken de woorden op het aanplakbiljet waarmee de Lattre de inwoners van Colmar begroet: „In naam van Generaal De Gaulle, Hoofd van het Franse Rijk, Opperbevelhebber van het leger en bevrijder van het vaderland, begroet ik de bevolking van Colmar, zowel de aanwezigen en degenen die vertrokken zijn als zij die ons door de dood ontvielen.” Doch wij willen ook nog een kort gedeelte aanhalen uit de dagorder waarmee hij zich na dit succes tot zijn troepen wendt:

„Merci à vous, mes chers Camarades Américains, qui nous avez apporté votre vaillance et qui n'avez rien épargné, ni vos armes, ni votre sang pour nous aider. Quant à vous, mes chers Camarades Français, vous pourrez prétendre avec une juste fierté que vous avez été les artisans d'un grand événement national dont nos enfants parleront avec émotion et respect.

„l'Allemand est chassé du sol sacré de la France. Il ne reviendra plus!”

Is het niet de taal van een Turenne of Napoleon? Dit is evenmin in goed Nederlands te vertalen als de uitdrukkingen waarmee de Fransen de kwaliteit van hun wijn aangeven, vandaar dat wij ze woordelijk hebben weergegeven.

Ook generaal Devers had veel lof voor de wijze waarop het 1e Franse leger de zak van Colmar had opgeruimd en niet minder voor de Lattre wien hij aan het einde van de gevechten schrijft: „Uw naam zal in de geschiedenis bekend blijven als de bevrijder van Colmar en als degenen die aan de Elzas vrijheid en vrede schonk.”

De coup de grâce tot in Tirol Maarschalk Ney herleeft.

Alvorens de Rijn over te steken moest eerst nog de Siegfried-linie in noordelijke richting worden doorbroken, hetgeen na zware gevechten

op 24 Maart gelukte. Een gedenkwaardige dag voor de Fransen, die op dat ogenblik voor het eerst Duitse bodem betraden, welk feit werd herdacht met een troependéfilé bij Scheibenhardt en een eerbetoon aan de Franse driekleur.

Na een korte voorbereiding wordt de Rijn in de nacht van Goede Vrijdag 31 Maart op twee plaatsen, Spiers en Germersheim, overschreden een operatie die de Fransen op 116 doden en 87 gewonden kwam te staan. Met groot élan trekken de Fransen door Baden en Wurtemberg, alle weerstandskernen in een dubbele omvatting buiten gevecht stellend. Op deze wijze vallen binnen drie weken de steden Stuttgart, Karlsruhe, Pforzheim en Freudenstadt. De vijand moet niet de kans krijgen om zich in de Beierse Alpen terug te trekken, teneinde als kat-in-doodsnood in dit gemakkelijk te verdedigen „centrale réduit” een hopeloze doch vermoedelijk bloedige strijd te leveren. Er is de Lattre alles aan gelegen om het belangrijke knooppunt van wegen tot dit gebied, de stad Ulm, in zijn bezit te krijgen. De Fransen hebben nog oude herinneringen aan deze plaats die teruggaan tot 20 November 1805, toen maarschalk Ney, door de bestorming van de schansen van Elchingen de capitulatie van Ulm bevocht en als beloning door Napoleon tot hertog van Elchingen werd verheven. Ook Patch gunde zijn Franse collega gaarne de eer toen deze hem in die dagen nog eens herinnerde aan het bouquetje, dat hij van een Napolitaanse schone had ontvangen: „Je suis heureux, mon général, que nos deux armées donnent côte à côte le coup de grâce à l'ennemi. Les petites fleurs cueillis au mois d'aôut auront porté bonheur à nos armes. Je les conserve toujours”.

Deze coup de grâce ontving de vijand inderdaad, toen Ulm op 24 April in andere handen overging en geheel Tirol werd bezet, zodat ook de allerlaatste hoop voor de meest hardnekkigen onder de Duitsers was vervlogen en de Lattre op 7 Mei 1945 het „Cessez feu” kon laten klinken. Capitulation sans conditions. Le cauchemar est fini. De Lattre viel de grote eer te beurt om op 8 Mei in Berlijn namens de Franse Regering de capitulatievoorwaarden te tekenen. Aan verschillende regimenten is ook thans nog het voorrecht verleend om het mouwembleem „Rhin et Danube” te dragen.

Wij hebben getracht de figuur van een groot Fransman te schilderen tegen een achtergrond met door veel licht overgoten plekken, waarin helaas ook schaduwen voorkomen, doch deze laatste zijn te wijten aan beschikkingen buiten zijn wil. Zouden wij hem de vraag kunnen stellen, wat het grote doel van zijn leven is geweest, dan zou het antwoord ongetwijfeld luiden: „Je n'ai vécu que pour la gloire de la Patrie”.

The quality of leadership is not inherent. Developing the art of leadership is a continuing process which depends upon traits which can be developed and upon the application of principles which can be learned.

Generaal Eisenhower.

Een vaste order voor het voeren van de verdediging

door D. B. W. VAN ARDENNE, *Majoor der Infanterie.*

Inleiding

De vaste hierna volgende order is grotendeels gebaseerd op een in Augustus 1952 door een Amerikaans infanterie regiment in KOREA uitgegeven vaste order, die ook door het NDVN werd toegepast. Het voorbeeld wijkt echter af op die punten, waar de ervaringen van het NDVN tot afwijkende inzichten leidden. In paragraaf 4 bijvoorbeeld (voorrang van werkzaamheden) van de Amerikaanse, kwam het gereedmaken van niet overdekte wapenopstellingen op de vijfde plaats, terwijl als punt één onder meer het bouwen van bunkers werd genoemd. Het NDVN begon, zodra de schuttersputten gereed waren, aan het graven van wapenopstellingen, waarop dan later een bovendekking werd aangebracht. Indien er voldoende tijd beschikbaar was, werden deze opstellingen versterkt tot zij voldeden aan de aan een bunker gestelde eisen, dan wel werd ter plaatse een geheel nieuwe bunker gebouwd. Te allen tijde moest echter het grootste gedeelte der wapenopstellingen hun gevechtstaak kunnen blijven verrichten.

Voor het overige is in deze vaste order met opzet zo min mogelijk aan de volgorde en aan de tekst gewijzigd, teneinde op deze wijze toch een indruk te geven van de bij het Amerikaanse leger in KOREA gangbare opvattingen. Deze vaste order was geheel gebaseerd op een *statische* verdediging, terwijl plaatselijke omstandigheden een grote rol speelden.

Dit voorbeeld mag zeker niet als volledig worden beschouwd. Zo werd in de oorspronkelijke vaste order het zo belangrijke onderwerp camouflage schromelijk verwaarloosd, niettegenstaande hiertegen juist in KOREA maar al te vaak op grove wijze werd gezondigd. Zodoende komt ook in bijgaand voorbeeld camouflage slechts terloops ter sprake in punt 3 ad. e van de als bijlage toegevoegde „checklist”. Het voorbereiden van tegenaanvallen, speciaal de hiertoe noodzakelijke verkenningen alsmede de daadwerkelijke beoefening ervan, had eveneens veel uitgebreider behandeld kunnen worden en zo zouden er uiteraard meer onderwerpen kunnen worden genoemd.

Toch zouden vele punten uit dit voorbeeld kunnen worden overgenomen, indien bij enig onderdeel van de Koninklijke Landmacht tot het uitgeven van een vaste order op dit gebied mocht worden overgegaan.

In elk geval zou het zeker aanbeveling verdienen hier eens de gedachten over te laten gaan. Het belang van besparing van tijd, voorkoming van verwarring en bevordering van samenwerking door het uitgeven en regelmatig beoefenen van vaste orders mogen voldoende bekend worden verondersteld.

Het is namelijk opmerkelijk hoe vaak in de praktijk juist de meest voor de hand liggende punten worden vergeten of verwaarloosd. Dit is meestal minder te wijten aan onwetendheid dan wel aan gebrek aan toezicht. Zo kwam het in Korea voor, dat een compagniescommandant

dant drie dagen na het betrekken van een stelling nog niet op de hoogte was met de opstellingsplaats van alle automatische wapenen in zijn vak, dat munitie van een mitrailleur onbruikbaar was door roest en vuil, dat verliezen aan gewonden en soms doden werden geleden door het instorten van bunkers, waarvan de bovendeckking niet steunde op behoorlijke balken doch op aarde, die door de regen was weggespoeld, enz. enz.

Het telkenmale houden van inspecties, hoe tijdrovend en vervelend ook, is beslist noodzakelijk. De soldaat te velde heeft de neiging spoedig onverschillig en slordig te worden. Het geven van een opdracht alleen is ook niet voldoende, doorlopend moet de uitvoering ervan worden gecontroleerd. Het komt daarbij evenwel maar al te vaak voor, dat een commandant daarvoor de betrokken ondercommandant bij zich laat komen. Dit is onjuist. Hij moet naar het betrokken onderdeel gaan en zich ter plaatse op de hoogte stellen. De lagere commandanten hebben het te druk om voor elk wissewasje naar achter te worden geroepen.

Tenslotte nog enkele opmerkingen.

Het woord „bunker” is opzettelijk onvertaald gelaten. Volgens Amerikaanse begrippen kan een bunker zijn: een kazemat, een overdekte gevechtsofstelling, een schuilplaats voor personeel, een bergplaats en zelfs een commandopost. Hoewel het in het voorbeeld gestelde woord „bunker” merendeels betrekking heeft op een gevechtsofstelling, moet dit begrip soms uitgebreider worden opgevat en is in deze gevallen ook van toepassing op schuilplaatsen van personeel tegen vijandelijke beschietingen. Voor een vertaling van de Amerikaanse uitdrukkingen en begrippen is gebruik gemaakt van het Voorschrift nr. 7200 — Militair Woordenboek Engels (USA) — Nederlands.

Voorbeeld:

VASTE ORDER VOOR HET VOEREN VAN DE VERDEDIGING

1. Doel.

Het verzekeren van een gelijkvormig beleid bij de regeling van werkzaamheden in de verdediging.

2. Algemeen.

a. De verdediging wordt gevoerd door:

- het inrichten van een stelling, die tot elke prijs moet worden behouden;
- het voortuitschuiven van beveiligende onderdelen teneinde de vijand te vertragen, zijn aanval te desorganiseren en hem te misleiden omtrent het juiste beloop van de eigen hoofdweerstandslijn;
- het inzetten van reserves om penetraties te beperken en/of de vijand door een tegenaanval uit de stelling te werpen, zo het hem mocht gelukken deze binnen te dringen.

b. De taak van de infanterie in de verdediging is, gesteund door de andere wapens:

- de vijand door middel van vuur tot staan te brengen vóór de stelling;
- zijn stormaanval in het handgemeen af te slaan, zo hij de stelling mocht bereiken;
- hem door middel van de tegenaanval weer uit de stelling te werpen, indien het hem gelukt deze binnen te dringen.

3. *Inrichten van het terrein.*

a. Iedere commandant is verantwoordelijk dat een deugdelijke stelling wordt ingericht in het hem toegewezen vak. Hij dient gebruik te maken van alle beheersende terreingedeelten, zodat hij over de grootst mogelijke waarnemingsmogelijkheden en goede schootsvelden beschikt. De grote vuurkracht, waarover elk onderdeel kan beschikken, is van weinig of geen waarde, indien deze niet doeltreffend tegen de vijand kan worden gebruikt. Indien de stelling slechts beperkte schootsvelden heeft, dienen deze zoveel mogelijk te worden vrijgemaakt, terwijl het vuur moet worden verdicht door een flankerende opstelling van de automatische wapenen en door mortier- en artillerieconcentraties; bovendien moeten kunstmatige hindernissen worden aangelegd. Gedekte wegen voor aan- en afvoer moeten worden vastgesteld.

b. De onderdelen moeten zodanig worden opgesteld, dat zij elkaar onderling steun kunnen verlenen. Wapenopstellingen dienen met zorg te worden uitgekozen, waarbij aan de automatische wapenen voorrang zal worden verleend, teneinde hun grote vuursnelheid zoveel mogelijk uit te buiten. De vuursectoren dienen elkaar te overlappen, dode hoeken worden bestreken door de mortieren. Verdichting van het vuur vóór de stelling door de artillerie verdient voorkeur boven het gebruik hiervan voor het bestrijken van dode hoeken.

4. *Voorrang van de werkzaamheden.*

Bij het inrichten van een stelling, dient de volgende voorrang van werkzaamheden te worden gevolgd:

a. graven van schuttersputten, niet overdekte wapenopstellingen en verbindingsoopgraven;

b. vrijmaken van schootsvelden en opruimen van voorwerpen, die de waarneming beletten;

c. zorg voor een behoorlijk verbindingssysteem;

d. maken van afstandskaarten en inschieten van de wapenen, na verkregen toestemming;

e. maken van schuilplaatsen voor personeel en aanbrengen van bovendeckingen voor de gevechtsoopstellingen;

f. leggen van mijnevelden, hindernissen en aanbrengen van waarschuwingmiddelen;

g. begaanbaar maken van wegen voor de verplaatsing van reserves en voor de aan- en afvoer.

5. *Gecoördineerd vuurplan.*

Elk bataljon maakt een gecoördineerd vuurplan en dient dit uiterlijk 24 uur na het bezetten van de stelling in. Dit plan dient voortdurend te worden gecontroleerd en verbeterd. Onderdeelscommandanten coördineren met overeenkomstige nevenheden.

In het vuurplan moeten zijn opgenomen:

a. *vuren op grote afstand:*

Deze vuren zullen worden afgegeven door de steunende artillerieonderdelen. Iedere commandant dient er echter van op de hoogte te zijn over welke vuren hij kan beschikken in front van het door hem te verdedigen gebied;

b. *vuren voor de nabijverdediging:*

Deze vuren kunnen, indien doeltreffend afgegeven, de samenhang

van de aanvallende troepen verbreken, voordat deze in staat zijn de stormaanval in te zetten. Alle mogelijke vijandelijke naderingswegen moeten kunnen worden bestreken. Elk wapen, dat vuur kan uitbrengen op de vijand in diens uitgangsstelling en voordat hij de inval inzet, moet worden gebruikt;

c. *stormvuren:*

Deze vuren worden ontworpen om de vijandelijke stormaanval tot staan te brengen door het leggen van een aaneengesloten vuurfront vlak vóór de hoofdweerstandslijn. De mitrailleurs schieten langs hun stormvuurlijnen, de mortieren en de artillerie hun voorbereide stormvuren. Vlakbaanwapens geven snelvuur af op gelegenheidsdoelen in het vak, waarvoor zij verantwoordelijk zijn. De wapens, waarvan de stormvuren niet vóór het bedreigde onderdeel liggen, zullen — indien de omstandigheden dit toelaten — het vuur in het bedreigde gebied verdichten. De stormvuren voor het regimentsvak zullen periodiek worden beproefd, zodat zich geen onbestreken ruimten voordoen. De regimentscommandant zal hiertoe de opdracht geven;

d. *vuren in de eigen stelling:*

Vuren in de eigen stelling worden ontworpen om vijandelijke penetraties tot stilstand te brengen en om steun te verlenen aan tegenaanvallen. Bunkers dienen te voldoen aan de eisen in deze Vaste Order gesteld, zodat deze vuren kunnen worden afgegeven zonder eigen verliezen te veroorzaken.

6. *Bunkers.*

De enige goede bunker is die, welke een voltreffer van een projectiel van middelbaar kaliber kan weerstaan en zodanig is geconstrueerd dat hij niet wordt ondermijnd of vernield door wind en weer. Alle bunkers in het Regiment moeten voldoen aan de volgende eisen (afb. 1 en 2).

a. *geraamte:*

De minimum dikte van balken of rondhout is 15 cm. De bovendekking moet rusten op een degelijk gestut geraamte van rondhout (balken) en niet op de grond. De rondhouten (balken), die het dak vormen, moeten tenminste 50 cm aan iedere kant van de ondersteuning uitsteken. De verticale stijlen mogen niet meer dan 120 cm van elkaar staan. Indien de overspanning van het dak groter is dan 250 cm, moet deze in het midden worden ondersteund. De wanden moeten bij voorkeur worden bekleed; indien hiervoor zandzakken worden gebruikt, moet de basis breder zijn dan de bovenkant.

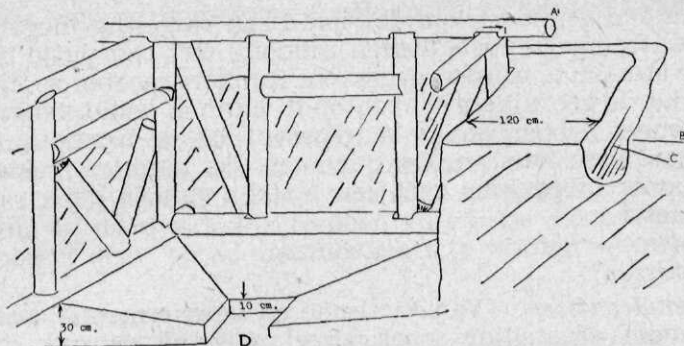
b. *bovendekking:*

Deze bestaat uit verschillende lagen en moet in de volgende volgorde worden gebouwd:

(1) eerste phase — Plaats een laag van rondhouten (balken) over de uitgraving en daarop een laag zandzakken, waarover aangestampte aarde. Deze dekking biedt slechts bescherming tegen explosies in de lucht en nabij de bunker. Plaats op de aangestampte aarde een laag asfaltpapier.

(2) tweede phase — Leg een tweede laag rondhouten (balken) op dit asfaltpapier, loodrecht op de eerder gelegde laag. Hierop komt weer aangestampte aarde. Deze dekking biedt nog steeds niet voldoende bescherming.

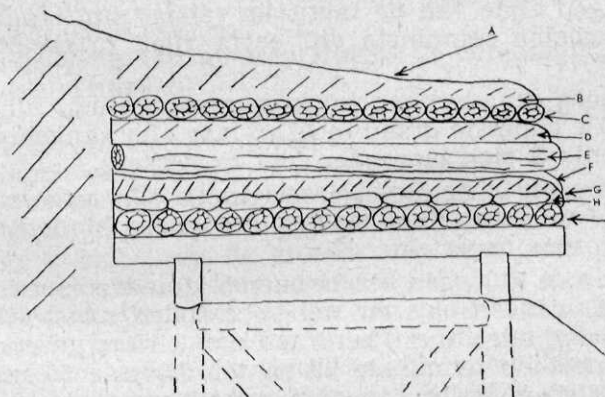
(3) derde phase — Een derde laag rondhouten (balken) komt

Afb. 1 Doorsnede van een bunker

Minimale dikte rondhouten 15 cm. Indien de overspanning groter is dan 250 cm, in het midden ondersteunen. Verticale stijlen niet meer dan 120 cm van elkaar. Uitstekend gedeelte van het dak tenminste 50 cm. Bunker hoog genoeg om rechtop te kunnen staan. Bekleed de wanden met dunner hout, dozen van noodrantsoenen, zandzakken e.d.

A = Uitstekend gedeelte, tenminste 50 cm lang. B = Grondniveau. C = Greppel rondom de bunker. D = Putje. (Verwijder het water met de helm.)

Afb. 2 Bovendekking van een bunker

A = N.B.: de helling voor de afwatering. B = Aangestampte aarde. C = Laag rondhout. D = Aangestampte aarde. E = Laag rondhout. F = Asfaltpapier. G = Aangestampte aarde. H = Laag zandzakken. I = Laag rondhout.

loodrecht op de richting van de tweede en hierop wederom aangestampte aarde. De bovenlaag moet altijd hellend zijn voor de waterafvoer. Thans is de bunker sterk genoeg om een voltreffer te weerstaan.

c. afwerking:

Schietgaten moeten groot genoeg zijn om de bezetting in staat te stellen hierdoor handgranaten naar buiten te werpen en hun wapenen naar behoren te bedienen. De afmetingen dienen evenwel zo klein mo-

gelijk te worden gehouden om de vijand een zo gering mogelijk doel te bieden. Afwateringsgreppels dienen rondom, met een putje in het midden van de bunker te worden gegraven. Bunkers moeten zo diep worden gegraven, dat de gebruikers er rechtop in kunnen staan, terwijl elk twee uitgangen moet hebben om te voorkomen, dat de bezetting erin opgesloten of gevangen kan worden genomen. De bunkers moeten worden verbonden door loopgraven met een breedte van 65 cm en een diepte van twee meter.

7. Hindernissen.

a. *Draadhindernissen:* Van tactische en beschermende draadversperringen rondom de stelling moet zoveel mogelijk gebruik worden gemaakt. De versperringen moeten aan de volgende eisen voldoen:

- (1) een tactische draadversperring moet beginnen op 10 meter van elk automatisch wapen, evenwijdig zijn aan, en aan de eigen zijde lopen van de stormvuurlijn van dit wapen, en een lengte hebben van 200 m;
- (2) waar tactische draadversperringen van twee automatische wapenen elkaar kruisen, kan deze afstand korter zijn;
- (3) indien de tactische draadversperringen van twee automatische wapens elkander niet kruisen, moet het eind van de ene met dat van de andere worden verbonden door een draadversperring;
- (4) aan de eigen zijde van de tactische versperring langs een stormvuurlijn moeten tenminste vijf extra rijen prikkeldraad worden aangelegd;
- (5) alle tactische draadversperringen moeten bestaan uit een hekversperring. De onderste draad moet zo laag zijn aangebracht, dat het niet mogelijk is zich hieronder door te werken;
- (6) waar openingen in de draadversperringen zijn uitgespaard voor de doorgang van patrouilles, moeten draagbare hindernissen (Friese ruiters) worden opgesteld;
- (7) alle nieuw aan te leggen beschermende draadversperringen moeten bestaan uit concertina's en wel twee rollen naast elkaar en één daarboven op, allen met ijzerdraad aan elkaar gebonden. De versperring moet op tenminste 20 en ten hoogste 50 meter afstand rondom de eigen stelling worden gelegd (meer dan handgranaatworp afstand).
- (8) overige, reeds bestaande draadversperringen, mogen niet worden opgeruimd, behalve als zij een belemmering vormen voor het eigen verdedigingsplan; zij moeten worden beschouwd als een aanvulling van de beschermende draadversperringen.

b. *Overige hindernissen:* Mijnen, valstrikken en lichtkogels moeten in, en voor de tactische draadversperringen worden aangebracht. Ook zelf vervaardigde verlichtingsmiddelen als „fougassers” dienen te worden gebruikt. Een oleaat, waarop nauwkeurig de juiste plaats van alle explosieve hindernissen in het te verdedigen vak van het onderdeel is aangetekend, moet binnen 24 uur na het bezetten van de stelling worden ingediend bij de S3 van het Regiment. Elke verandering in de bestaande toestand moet onmiddellijk worden gemeld. De commandant van ieder onderdeel is ervoor verantwoordelijk, dat al zijn personeel op

de hoogte is van de ligging van mijnevelden en valstrikken in zijn gebied.

8. *Afstandskaarten.*

Afstandskaarten moeten worden vervaardigd voor alle wapenen in de hoofdweerstandslijn. Zij moeten regelmatig worden gecontroleerd op hun juistheid, door de hierop vermelde afstanden — na verkregen toestemming — daadwerkelijk te doen vuren. De datum waarop wordt proefgeschoten, dient op de afstandskaart te worden vermeld.

9. *Oefenprogramma.*

a. *Doel:* Het verkrijgen van de grootst mogelijke graad van schietvaardigheid met alle wapenen. Hiertoe zullen alle onderdelen van het regiment — indien de omstandigheden dit enigszins toelaten — het hieronder vermelde oefenprogramma volgen.

b. *Algemeen:*

- (1) alle schietoefeningen zullen worden gehouden op daartoe geëigende doelen in de richting van de vijand en binnen het toegewezen vak. Waar mogelijk zal dit vuur worden gericht op bekende of vermoede vijandelijke opstellingen, welke binnen vuurbereik liggen;
- (2) onderdeelcommandanten zijn ervoor verantwoordelijk, dat de nodige veiligheidsmaatregelen worden getroffen;
- (3) op juiste schiethouding, correcte vuurbevelen, enz. dient nauwlettend te worden toegezien;
- (4) een opeenhoping van mensen tijdens de oefeningen moet zorgvuldig worden vermeden;
- (5) elk wapen, waarbij storingen optreden, dient onmiddellijk te worden gerepareerd c.q. vervangen.

c. *Aanwijzingen voor de verschillende wapenen:*

(1) *Geweer M-1 en karabijn.* De hiermede bewapenden schieten tenminste tweemaal per week, per keer acht patronen op twee of meer doelen, onder toezicht van de groeps-, c.q. opvolgend groepscommandant of een officier van de compagnie. De nadruk dient te worden gelegd op afstandschatten, het stellen van het vizier, drukpunt nemen, de keuze van een juiste opstelling en een goede schiethouding.

(2) *Lichte mitrailleur, mitrailleur .30, mitrailleur .50.* Zowel de schutter als de helper van deze wapenen schieten tenminste viermaal per week, per keer 50 patronen, onder toezicht van groeps-, c.q. opvolgend groepscommandant of een officier van de compagnie. De nadruk moet worden gelegd op nauwkeurigheid, het snel verleggen van het vuur op een nieuw doel en juiste vuurstoten. Hoogte- en breedteschroeven moeten worden gebruikt, er wordt uitsluitend geschoten met vaste klemmen. De stormvuurlijnen van deze wapenen dienen eens in de week te worden geschoten. Afstandskaarten worden getoetst op nauwkeurigheid en volledigheid en zonodig te worden gecorrigeerd voor wat betreft de vuurrichting en de elevatie van het wapen. De nodige piketten worden in de grond geslagen voor afbakening van de vuursector.

(3) *60 mm, 81 mm, 4.2 inch Mortieren.* De juistheid van de afstandskaarten moet worden nagegaan en correcties zo nodig aangebracht, opdat de gegevens op deze kaartjes in overeenstemming zijn met de stand van de richtmiddelen op het wapen wanneer het doel getroffen

wordt. De nadruk moet worden gelegd op juiste vuurbevelen, afstand-schatten, snelheid en toepassing van het systeem van „grensschieten”. Per week wordt per wapen één oefening geschoten, waarbij zo min mogelijk munitie moet worden gebruikt. Van het grootste belang zijn juiste en snelle vuurcorrecties met een minimum aantal granaten. Ook de helpers moeten regelmatig worden geoefend.

(4) *Terugstootloze vuurmonden 57 mm., 75 mm.* Voordat er met deze wapenen wordt geschoten, dient degene die toezicht houdt er zich van te overtuigen, dat de schutter op de juiste afstand vuurt en dat hij het goede kijkerbeeld heeft. De juistheid der afstandskaarten wordt nagegaan. Per week worden per wapen twee oefeningen geschoten.

10. *Diverse opdrachten.*

a. Het bevel om het vuur op een naderende vijand te openen, mag — behalve in noodgevallen — uitsluitend door een officier worden gegeven.

b. Indien de vijand een aanval doet op de eigen stelling en zich vervolgens terugtrekt, zal de aangevallen compagnie zonder nadere bevelen onmiddellijk een patrouille uitzenden teneinde het contact met de vijand te onderhouden, hem zoveel mogelijk afbreuk te doen en het terrein af te zoeken naar vijandelijke doden en gewonden. De doden dienen op documenten te worden onderzocht en de gewonden moeten zo snel mogelijk worden afgevoerd, gezien de belangrijke inlichtingen, die op deze wijze kunnen worden verkregen.

c. De eigen troepen mogen nimmer uit de stelling terugtrekken, voordat de bevoegde commandant hier opdracht toe gegeven heeft.

d. Compagnies- en pelotonscommandanten moeten op de hoogte zijn van de nummers der vuurconcentraties in de door hen te verdedigen sector.

e. Een ieder moet volledig op de hoogte zijn van de bestaande tegenaanvalsplannen.

f. De wapenen dienen te allen tijde schoon en goed onderhouden te zijn. Indien er niet geschoten wordt op andere doelen, dienen zij gericht te staan op hun stormvuurlijn. Magazijnen en houders moeten op het wapen zijn geplaatst, doch er mag zich geen patroon in de kamer bevinden; mitrailleurs dienen „half geladen” te zijn. De pelotonscommandanten houden dagelijks een inspectie om dit te controleren.

g. Het is verboden de hoogte- en breedtestelinrichting van de mitrailleurs te verwijderen, evenals de steunvoeten van de Bren's.

h. De munitie dient schoon en in blikken te zijn opgeslagen en dagelijks op haar bruikbaarheid te worden geïnspecteerd. Onbruikbare munitie moet onmiddellijk uit de stelling worden verwijderd.

i. De bunkers moeten worden gecontroleerd of zij voldoen aan de gestelde eisen en of zij schoon zijn. Dit geschiedt tweemaal daags door de groepscommandant, éénmaal per dag door de PC, ééns in de drie dagen door de CC en éénmaal in de week door de BC of door een door hem aangewezen officier van zijn staf.

j. Hoewel dit geheel afhankelijk is van de omstandigheden, moet er gedurende de uren van duisternis in ieder geval altijd tenminste één man per bunker op wacht staan.

k. Voedsel dient zodanig te worden opgeslagen, dat ratten er niet bij kunnen. In iedere bunker dient rattengif te worden geplaatst.

„Checklist” voor het houden van inspecties.

Geïnspecteerde onderdeel: **Datum:**

Te inspecteren punten (te waarden met Onvoldoende, Voldoende, Goed)

	O	V	G
<p>1. Bunkers:</p> <p>a) Plaats:</p> <p>(1) Schootsvelden</p> <p>(2) Onderlinge steun</p> <p>b) Constructie:</p> <p>(1) Twee meter hoog</p> <p>(2) Schietgaten:</p> <p>(a) Groot genoeg voor het werpen van handgranaten</p> <p>(b) Vrij van belemmeringen</p> <p>(c) Mogelijkheid om de toegewezen strook onder vuur te nemen</p> <p>(3) Biedt gelegenheid tot vuren aan iedere gebruiker</p> <p>(4) Bovendekking voldoet aan de gestelde eisen</p> <p>(5) Twee aparte uitgangen</p> <p>(6) Voldoende afwatering</p> <p>c) Reinheid en hygiëne:</p> <p>(1) Vrij van uitrusting en materiaal, niet benodigd voor het gevecht</p> <p>(2) Toestand en wijze van opbergen van de munitie</p> <p>(3) Voedsel tegen ratten beschermd opgeborgen</p> <p>(4) Reinheid in de bunker</p> <p>(5) Reinheid rondom de bunker</p> <p>2. Verbindingsloopgraven:</p> <p>a) Twee meter diep, 65 cm breed</p> <p>b) Vrij van afval en uitrustingsstukken</p> <p>c) Verbonden met alle bunkers</p> <p>d) Zijn er op hellingen treden in uitgegraven</p> <p>3. Omliggend gebied:</p> <p>a) Latrine binnen 50 meter van iedere bunker</p> <p>b) Latrines schoon en afgesloten</p> <p>c) Paden op de achterhelling goed onderhouden</p> <p>d) Telefoonkabel ingegraven</p> <p>e) Camouflage discipline goed gehandhaafd</p> <p>4. Wapenen:</p> <p>a) Schoon en goed onderhouden</p> <p>b) Geen patroon in de kamer</p> <p>c) Wekelijks meerdere malen uitgeprobeerd</p> <p>d) Afstandskarten:</p> <p>(1) Voor iedere wapenopstelling aanwezig</p> <p>(2) Tot op het moment bijgehouden</p> <p>(3) Op karton geplakt, in goede toestand</p> <p>(4) Zijn op de afstandskarten der mitrailleurs gegevens vermeld voor hoogte en breedte stelschroef</p> <p>e) Staan de niet in gebruik zijnde automatische wapenen op hun stormvuurlijn gericht</p> <p>f) Vuurstrook afgebakend door piketten</p> <p>g) Tas met reserveonderdelen bij de groepswapenen compleet</p> <p>h) „Fougassers” geïnstalleerd</p> <p>5. Munitie:</p> <p>a) Is de munitie schoon en in bruikbare staat</p> <p>b) In voldoende c.q. voorgeschreven hoeveelheid voorradig</p> <p>c) Beschermd tegen beschieting door de vijand opgeslagen</p> <p>d) Tien handgranaten per gevechtsoptelling aanwezig</p>			

„Checklist” voor het houden van inspecties.

Geïnspecteerde onderdeel: **Datum:**

Te inspecteren punten (te waarden met Onvoldoende, Voldoende, Goed)

	O	V	G
<p>6. Hindernissen:</p> <p>a) Beschermende draadversperringen:</p> <p>(1) Drie rollen concertina's (twee onder, één erboven op), door piketten vastgezet aan de grond</p> <p>(2) Tenminste 20 en ten hoogste 50 meter van de eigen stelling verwijderd</p> <p>b) Tactische draadversperringen:</p> <p>(1) Bestaan deze uit een hekversperring</p> <p>(2) Doorgangen voor patrouilles gebarricadeerd</p> <p>(3) Vijf rijen prikkeldraad aan de eigen zijde van de stormvuurlijn aanwezig</p> <p>(4) Elkander niet kruisende versperringen verbonden door een hekversperring</p> <p>(5) Lengte van 200 meter, aan de eigen zijde van de stormvuurlijn van ieder automatisch wapen</p> <p>c) Overige hindernissen:</p> <p>(1) Mijnen, valstrikken, lichtkogels aangebracht in en voor de draadversperringen</p> <p>(2) Oleaat aanwezig</p>			
<p>7. Oriëntering van de troep:</p> <p>a) Zaken waar iedere man mee op de hoogte moet zijn:</p> <p>(1) Toestand van de vijand:</p> <p>(a) Namen c.q. schuilnamen van opvallende terreingedeelten tegenover de stelling van het onderdeel bekend</p> <p>(b) Sterkte, samenstelling, locatie van de vijand in front</p> <p>(2) Eigen toestand:</p> <p>(a) Op de hoogte van het eigen vuurplan</p> <p>(b) Welke neveneenheden</p> <p>(c) Waar bevinden zich de groeps- en pelotonscommandant</p> <p>(d) Locatie van de munitieaanvullingsplaats</p> <p>(e) Waar bevinden zich mijnen, valstrikken, doorgangen in het prikkeldraad onmiddellijk in front</p>			
<p>8. Diversen:</p> <p>a) Doorgeven van meldingen</p> <p>b) Werkuren en werkindeling van de groep</p> <p>c) Wordt water verwarmd in de daartoe bestemde bakken (de stalen helm mag hier niet voor worden gebruikt)</p> <p>d) Persoonlijke hygiëne (scheren, haarknippen, reinheid)</p> <p>e) Schone sokken voor een ieder beschikbaar</p> <p>f) DDT en voetpoeder beschikbaar, wordt het ook gebruikt</p> <p>g) Dagelijkse voeten inspectie</p> <p>h) Elke dag tenminste één warme maaltijd</p> <p>i) Kan de troep postpapier krijgen</p> <p>j) Vers drinkwater aanwezig</p> <p>k) Krijgt de troep lectuur</p> <p>l) Wordt de helm gedragen</p> <p>m) Zijn de slaapzakken in goede staat en schoon</p> <p>n) Bakken met zand aanwezig bij de bunkers voor het blussen van brand</p>			

OPMERKINGEN:

De Inspecterend Officier
Majoor J. JANSEN

l. Dagelijks moeten de sokken worden verwisseld en zal de PC een voetinspectie houden.

m. De verbindingen moeten zijn verzekerd. Telefoonkabel dient zo spoedig mogelijk na het bezetten van de stelling 50 cm diep te worden ingegraven. Voorposten moeten worden verbonden met de commando-post van het onderdeel door tenminste een dubbele lijnverbinding, die langs verschillende wegen moet zijn gelegd. Bovendien moeten de voorposten worden voorzien van tenminste één radio en van seinlampen c.q. zaklantaarns voor noodgevallen; voor het gebruik hiervan moet een code worden afgesproken.

11. *Rapporten munitieverbruik.*

a. Rapporten van het munitieverbruik worden dagelijks om 18.00 uur telefonisch doorgegeven met vermelding van soort, hoeveelheid, eventuele bijzonderheden en waargenomen resultaten.

b. Verbruik boven het beschikbare munitierantsoen dient onmiddellijk telefonisch te worden doorgegeven. Het moet worden gevolgd door een schriftelijk rapport, waarin de reden ervan wordt vermeld, alsmede waargenomen resultaten. Rapporten zullen op de snelste wijze worden ingediend bij het regiment ter attentie S-3.

12. *Inspecties:*

a. Op onregelmatige tijdstippen zullen commandanten en staf-officieren inspecties houden, teneinde na te gaan of aan het gestelde in deze Vaste Order de hand wordt gehouden, dan wel of hierin wijzigingen moeten worden aangebracht.

b. Een „checklist” voor het houden van deze inspectie is bijgevoegd.

De werking van de Cobalt-bom

door TH. H. COWAN, Dirigerend Officier van Gezondheid III

In De Militaire Spectator van October 1954 komt op blz. 465 een referaat voor van een artikel in „Het Leger - De Natie” van 15 Februari 1954, handelend over de cobaltbom (C-bom).

Een artikel van analoge strekking verscheen enige maanden geleden van de hand van de heer W. Vogt in „Elseviers Weekblad”.

Het is geenszins mijn bedoeling de gevaren van de C-bom te bagatelliseren. Aan de andere kant meen ik echter ook, dat niemand gediend is met overdrijven van de gevaren. Onze houding ten opzichte van deze moderne (en uiterst gevaarlijke) wapens zij een strikt reële.

Of bij een H-bom explosie grote hoeveelheden neutronen vrijkomen is een open vraag. Welke kernreactie thans bij de H-bom wordt gebruikt is vanzelfsprekend zeer geheim en hier te lande onbekend. Er zijn vele kernreacties denkbaar en waarschijnlijk heeft de schrijver de reactie tussen de zware waterstofisotopen deuterium en tritium voor de geest gestaan, waarbij inderdaad neutronen als bijproduct worden gevormd. Volgens nieuwere gegevens echter is het thans niet meer nodig de isotoop tritium te gebruiken. Over wat wèl gebruikt wordt zijn geen positieve gegevens beschikbaar. Het is echter zeer wel mogelijk, dat bij

de nieuwere methode geen neutronen worden gevormd. Het ontstekingsmechanisme van de H-bom zal nochtans neutronen uitslingeren, maar slechts op zodanige schaal als een klassieke A-bom van 15 à 20 KT vermag te doen.

De in de eerste alinea van het referaat genoemde getallen vereisen eveneens enig commentaar. Dat een H-bom, samengesteld uit 10 kg deuterium (zware waterstof) 125 kg neutronen produceert, lijkt mij uiterst twijfelachtig, maar hangt weer af van de — geheime en dus onbekende — kernreactie, welke wordt gebruikt. Bij de deuterium-tritium reactie wordt 1 neutron per deuteriumkern geproduceerd, zodat 110 kg deuterium ca. 5 kg neutronen zal opleveren. Daar echter bij de H-bom theoretisch geen bovenste grens aan de grootte is gesteld, kan de hoeveelheid van 125 kg neutronen wel worden verwezenlijkt. De hoeveelheid neutronen, welke door het ontstekingsmechanisme wordt geproduceerd, is hiervan slechts een fractie (ca. 13 gram voor 1 kg uranium).

Houden wij ons bij de hoeveelheid van 125 kg neutronen, dan constateren wij, dat deze ongetwijfeld *nodig* zijn voor het vormen van 7500 kg radio-cobalt. Of zij het in feite ook *zullen* doen is een andere vraag, welke met een stellig „neen” dient te worden beantwoord. Realiseren wij ons, dat de diameter van het atoom circa 10.000 maal zo groot is als de middellijn van de atoomkern, dan blijkt, dat het atoom — als „schiet-schijf” voor de neutronen gezien — ca 100.000.000 maal zo groot oppervlak heeft als de „roos” (de atoomkern). Wordt op deze schietschijf in het wilde weg met neutronen geschoten, dan zal gemiddeld 1 projectiel op 100.000.000 de roos treffen. Bij dikke lagen cobalt worden de kansen echter vanzelfsprekend veel groter. Hierbij wordt de „bereidheid” van de atoomkern om bij een treffer een extra neutron op te nemen nog buiten beschouwing gelaten. Deze „bereidheid” is over het algemeen bij zware metalen (een enkele uitzondering daar gelaten) klein. Ook bij het cobalt is zij klein. Over het geheel genomen zal van de 125 kg neutronen slechts een zeer klein gedeelte door de cobaltmantel worden geabsorbeerd en aanleiding geven tot het ontstaan van radio-cobalt. De overgrote meerderheid der neutronen gaat door de cobaltmantel heen, zonder te worden geabsorbeerd. Er zal dus slechts een fractie van 7500 kg aan radio-cobalt worden gevormd. In dit verband wordt naar voren gebracht, dat het een bekend feit mag heten, dat zware metalen voor het afschermen van neutronen in het algemeen van weinig waarde zijn, daar zij dikke metaallagen gemakkelijk passeren (dus *niet* worden geabsorbeerd). Dit in tegenstelling tot de situatie bij gammastralen.

De overige in het referaat genoemde getallen zijn gebaseerd op 7500 kg radio-cobalt en dienen dus naar rato te worden verminderd, waarbij ik nog aanteken, dat de aequivalente hoeveelheid radium, welke schrijver aangeeft, kennelijk is berekend door de specifieke activiteiten van radium en radio-cobalt te vergelijken, terwijl geen rekening werd gehouden met het zeer verschillende doordringingsvermogen der gammastraling bij deze twee radio-actieve stoffen.

De bewering, dat 400 C-bommen alle leven op aarde kunnen vernietigen is waardeloos, indien niet tevens de grootte der bommen wordt opgegeven. Deze bewering moge theoretisch juist zijn (immers er is theoretisch geen bovenste grens aan de grootte van een H-bom), de praktische uitvoerbaarheid is problematisch.

Nieuwe uitgaven

WITEBSK. „Kampf und Untergang der 3. Panzerarmee”, door Otto Heidkämper. Uitg. K. Vowinckel Verlag, Heidelberg. Imp. Boeken importdienst Europa, Amsterdam. Prijs f 6,90.

Dit is het eerste boek, dat uitgegeven wordt door het genootschap: „Scharnhorst Buchkameradschaft der Soldaten”. De in Nederland gevormde „Scharnhorst Soldaten Boekgemeenschap” wordt door de „Boeken Import Dienst Europa” te Amsterdam vertegenwoordigd. Dit Duitse Genootschap stelt zich ten doel:

- a. Het bewaren van de Duitse militaire tradities.
- b. Het stimuleren van het krijgswetenschappelijk onderzoek.
- c. Het verdiepen van de militaire kennis der leden.

Om dit te bereiken, zullen jaarlijks 4 boekwerken door dit genootschap worden uitgegeven.

De schrijver van het boek „Witebsk” (176 blz. met vele schetsen), was gedurende de beschreven periode Mei 1943—Juli 1944, Chef Staf van het 3 Pantser Leger. Hij beschrijft het gebeuren met het 3 P. zoals hij die persoonlijk heeft beleefd. Alvorens tot publicatie over te gaan, heeft H. zijn geschriften ter aanvulling en verbetering aan anderen voorgelegd.

Het boek geeft een duidelijk beeld van de uiterst moeilijke omstandigheden waaronder dit leger heeft moeten strijden. In Mei 1943 vormde het de linker-vleugel van de Centrale Legergroep (Heeresgruppe Mitte) onder bevel van maarschalk Von Busch en stond op een breedte van 250 km opgesteld (Z-grens bij Demidoff - 4 Leger, N-grens bij Weliky Luki - Heeresgruppe Nord). De verplegingssterkte bedroeg \pm 292.000 man. Normaal was, dat aan een div 25 km frontbreedte werd toegewezen. De divs waren onder de sterkte. In de opstellingen was — wegens gebrek aan reserves — nagenoeg geen diepte. In de voorste loopgraven was een bezetting van 1 man per 50 à 80 m.

Veel hinder werd ondervonden van de partizanen, die in de uitgestrekte moeras-bosgebieden tegen de Duitse verbindingen opereerden. Als voorbeeld geeft H., dat zij in 4 dagen tijds in het étappegebied van Heeresgruppe Mitte, meer dan 3200 spoorstaven vernielden.

Het was geen uitzondering, wanneer 's nachts meer dan 100 Sovjet vliegtuigen

het partisanengebied binnenvlogen om hen van materiaal te voorzien. De stemming onder de Dtse troepen leed onder de berichten van de geallieerde bombardementen op Duitsland. In Oct. '43 is de verplegingssterkte teruggelopen tot \pm 200.000 man, terwijl de frontbreedte tot 350 km is vergroot. Het aantal tanks bedroeg \pm 95 stuks. Onder de 20.000 man, voornamelijk Wit-Russen in Duitse dienst, kwamen toen reeds vele deserteurs voor.

Het gelukt de Sovjets begin Oct. '43 op de grens tussen het 3 Pant. Leger en de Heeresgruppe Nord — nabij Newel, door te breken. Hitler beveelt, dat Witebsk moet worden verdedigd. De Russische pogingen om W. in te sluiten, duren van Oct. '43 tot Juni '44. Tot drie maal toe hebben zij soms met een 16-voudige overmacht getracht W. in te sluiten, hetgeen tenslotte lukte. Op 13-3-'43 voerde Hitler het begrip „Kommandant des Festen Platzes” in. De aangewezen commandant van de ingesloten bezetting werd op handslag verplicht de ingesloten plaats tot het uiterste te verdedigen. Zeer interessant is het te lezen, hoe C.-3 Panzerarmee, de General oberst Reinhardt, herhaaldelijk trachtte C.-Heeresgruppe Mitte en tenslotte ook Hitler te overtuigen, dat de verdediging van W. geen zin had, doch alleen de Russen hierbij baat hadden. Hitler weigert pertinent de stad los te laten, Maarschalk Von Busch was het in principe met C.-3 P. eens, maar was gebonden aan het bevel van Hitler. Hitler bepaalde aanvankelijk dat W. door 3 divs moest worden verdedigd. Toen de insluiting een feit was geworden, wijzigde Hitler zijn bevel en wees slechts 1 Div voor deze hopeloze taak aan (frontbreedte \pm 20 km.). Bovendien gelastte hij C.-3 P. om een stafofficier per parachute in W. te doen afspringen. Deze off. moest het bevel tot standhouden aan de div-C. mondeling overbrengen, hetgeen C.-3 P. volkomen nutteloos achtte.

De tweestrijd tussen „gehoorzaamheid aan een gegeven bevel” of bij gewijzigde situatie „het eigen inzicht te volgen” culmineerde toen C.-3 P. weigerde deze officier uit te zenden. Op het aanbod zelf te zullen gaan, trok Hitler zijn opdracht in.

Steeds weer blijkt in het boek, dat door te geringe vrijheid van handelen van Leger en hogere Commandanten veel onheil is geschied. De bevelen van Hitler kwamen bij deze snel afwisselen-

de terugtochtsgevechten veelal te laat. De hogere Commandanten werden telkens weer opnieuw voor de bovengeschetste tweestrijd geplaatst.

Het is een voor alle officieren zeer lezenswaardig boek. F. C.

Generaloberst a.D. Halder, door Waldemar Erfurth. Uitg. E. S. Mittler & Sohn G.M.B.H., Berlijn-Darmstadt, Bonn.

De generaal Halder stamt uit een oude Beierse officierenfamilie. In 1902 werd hij officier. In de eerste wereldoorlog vocht hij als batterijcommandant en als generale stafofficier in divisie- en legerkorpsstaven. In de Reichswehr van Von Seecht was hij Wehrkreiscommandant van Münster. In 1936 werd hij door de generaal Von Fritsch belast met de voorbereiding en leiding van de grote Duitse manoeuvres in Mecklenburg in 1937, manoeuvres die de wereld voor het eerst het massale en gedurfde optreden van pantserdivisies in samenwerking met luchtmachtstrijdkrachten lieten zien. Na deze manoeuvres werd hij sous chef van de generale staf. Na het aftreden van Von Fritsch en Beck werd hij chef van de generale staf van het leger onder Von Brauchitsch.

De opbouw van het Duitse leger is voor een groot deel zijn werk geweest. Hij was geen bewonderaar van Von Schlieffen, die hij te star en te dogmatisch vond. Hij was een vereerder van Von Moltke, die in zijn ogen een zeer bijzonder strateeg was en een grote soepelheid van denken had. De samenwerking met Von Brauchitsch was bijzonder goed. De twee mannen namen herhaaldelijk stelling tegen Hitlers plannen. Meermalen ontstonden tussen hem en Hitler scherpe woorden, meerdere malen vroeg hij ontslag, wat steeds werd geweigerd. Met Göring kon hij het evenmin vinden. Göring drong bij Hitler meermalen aan op het ontslag van Halder. Hij verzette zich hardnekkig tegen het hervatten van een nieuw Duits offensief in Rusland in 1942. Hij voorzag de onmogelijkheid daarvan. Hij wilde in het defensief blijven in een zo kort en sterk mogelijke lijn om de Russische aanvalsmassa's te laten doodbloeden. Maar Hitler, met zijn volslagen onkunde om een moeilijke strategische positie op zijn juiste wijze te beoordelen, wilde daar niets van weten. De historie heeft Halder bij Stalingrad en in de Kaukasus volkomen in het gelijk gesteld.

Op 24 September 1942 werd hij door de Führer ontslagen met de opmerking,

dat deze man hem op vrijwel alle terreinen had tegengesproken en hevig op zijn zenuwen werkte. Op 21 Juli 1944, een dag na de aanslag op Hitler, werd hij gearresteerd door de Gestapo, vanwege zijn verbanden met Beck en Gördel. Ook zijn vrouw en dochter werden gearresteerd. Op 29 April 1945 werd hij door Duitse troepen bevrijd en geraakte daarna op 5 Mei in Amerikaanse krijgsgevangenschap. Zijn diep religieuze opvattingen brachten hem in voortdurend conflict met Hitler en het nationaal socialisme in het algemeen, waarbij zijn grote gewetensconflict ging tussen zijn officierseed verbonden met zijn vaderlandsliefde en de weg die het nationaal-socialisme meende te moeten bewandelen voor de bereiking van de gestelde doeleinden. Reeds in 1938 behoorde Halder tot degenen, die van plan waren Hitler onschadelijk te maken. Diens grote succes in München, maakte dat toen onmogelijk.

Voor de mens Halder was het typerend, dat hij altijd — tot in zijn hoogste functie onder oorlogsomstandigheden toe — bereikbaar bleef voor de gewone soldaat en de zorg voor zijn soldaten een zijner grootste plichten vond. Daarnaast bezielde met een welhaast bovenmenselijke arbeidskracht, kan men van hem zeggen — aldus schrijver: „Patriae inserviando consumor”.

Het werk geeft ontegenzeggelijk een zeer goed beeld van de generaal Halder als soldaat, strateeg en mens. Het geeft ons een goed inzicht in de omstandigheden, welke het Derde Rijk naar de afgrond hebben gevoerd, als gevolg van zijn eigen methoden en verachting van de mens als zodanig. B. K.

English in the air, door D. R. Bouhuys, geïllustreerd door Gebrs. Das. Uitg. C.A.J. van Dishoeck, Bussum, Prijs ingen. f 4,90.

Dank zij het overleg met tal van experts is „English in the Air” een volkomen verantwoord studieboek geworden. Wij kunnen ons dan ook volledig aansluiten bij het door de Chef van de Luchtmachtstaf geschreven voorwoord dat o.m. getuigt dat het boek in ieder opzicht voorziet in de zo langzamerhand ontstane behoefte aan een doelmatig studieboek voor vliegt technisch Engels.

Wellicht bestaat de mogelijkheid om alsnog een alfabetische woordenlijst samen te stellen waardoor de waarde van het boek nog zou toenemen.

dT.

Uit de Buitenlandse Vakpers

TIJDSCHRIFT VOOR MILITAIRE DOCUMENTATIE, Maart 1954.

1. **Biografie van generaal Valluy**, lid van de Franse opperste oorlogsraad en vertegenwoordiger van Frankrijk bij de Standing Group van de N.A.T.O. in Washington.

2. **Het laatste bolwerk**, door Kolonel Dullin.

Er zijn talrijke pessimisten, die menen, dat de Rode legers zeer gemakkelijk de kusten van de Atlantische Oceaan en de Middellandse Zee zouden kunnen bereiken als zij dat wilden, eveneens om hun opmars op het Afrikaanse continent voort te zetten en zonder moeite het gehele Verre Oosten en Zuid-Oosten zouden kunnen bezetten. Daardoor zou Amerika geïsoleerd zijn en zou dit de strijd automatisch verliezen. Die pessimisten zijn er ook van overtuigd, dat de Sovjets zouden slagen, waar Hitler faalde, namelijk om in een handomdraai de Britse eilanden te veroveren en het Iberisch schiereiland te bezetten. Schrijver gaat de wereldstrategische mogelijkheden voor een Sovjetaanval na. Er zijn 3 hoofdassen en wel:

a. De grote Noord-Europese laagvlakte, die naar de kust van de Atlantische Oceaan leidt met bijassen in Scandinavië, Italië en de Balkan. De stoot wordt begrensd door het Kanaal, de Pyreneeën en de Middellandse Zee.

b. De Iraanse hoogvlakte, met opmarsmogelijkheden via Irak en Syrië naar het Suezkanaal enerzijds en via Boeloetchistan naar India ter andere zijde.

c. Het Zuid Oostelijk Chinese plateau met opmarsmogelijkheden naar Birma, Thailand, Indo China en Malakka naar Indonesië en Australië.

Deze opmarswegen hebben voor de Sovjets echter het enorme nadeel, dat zij divergeren en elk op zichzelf volkomen strategisch gescheiden van elkaar zijn, zodat partiële vernietiging mogelijk blijft en bovendien die opmarswegen voor de vrije wereld óók aanvalswegen kunnen worden en dan convergeren in de richting van de Oeral.

Bovendien doen zich in de opmarswegen enorme hindernissen voor, die niet alleen overmacht te land, maar ook ter zee en in de lucht vereisen, iets waar de Sovjets nog niet toe in staat zijn. En wanneer eenmaal een derde wereldoorlog zou zijn losgebarsten vormen Ameri-

ka, Engeland, Iberisch Schiereiland, Afrika, Australië, Filippijnen, Formosa en Japan het wereldomvattend laatste bolwerk van waaruit het tegenoffensief kan worden ingezet.

Bij dat alles speelt China een zeer grote rol. Het is het continent met de duizend aangezichten, de duizend contrasten en de duizend onbekenden. Vast staat dat de Chinese kwestie nog niet is afgehandeld, alles blijft daar mogelijk.

3. **Nieuwe wapens kunnen de tactiek wijzigen** uit Army Times No. 48.

Een reeks nieuwe wapens met bijna-men, die doen denken aan een verzonnen wetenschap en humoristische beeldromans, hebben hun intrede in de strijdkrachten gedaan of zullen dit binnenkort doen. Deze wapens zijn:

a. een nieuw 4.5 inch raketwerper, die de oude T 66 zal vervangen en waarmee 25 raketten tegelijk kunnen worden afgevuurd

b. de nieuwe 110 mm middelzware houwitser, die de bestaande 105 mm houwitser zal vervangen

c. het 280 mm atoomkanon

d. een nieuw kanon van ± 175 mm dat de 155 mm en de 8 inch zal vervangen

e. de „Ontos”, alias „het ding” een nieuwe tank met een terugstootloze vuurmond en 4 mitrailleurs 0.50 in de toren

f. de „Bat”, een terugstootloze vuurmond van 105 mm, ter vervanging van de huidige antitankwapens bij het bataljon. De „Bat” op de „Ontos” gemonteerd geeft een bijzonder slagkrachtig wapen

g. De T 41 E1 of „Walker Bulldog” een tank van 28 ton verdwijnt van het toneel. Er komt een nieuwe extra lichte tank voor in de plaats

h. een nieuwe „Airborne tank” van 8 ton

i. De T 141 E1 een rupsvoertuig voor luchtdoelgeschut hetwelk de op halftrack opgestelde tweeling 40 mm uit de tweede wereldoorlog zal vervangen.

j. gepantserde infanterie carrier, de T 59 die de M 75 zal vervangen

k. I.F.F. (Identification Friend or Foe) twee nieuwe radartoeuwsels, die deel uit zullen maken van de automatische vuurleidingssystemen. De AN/TPX-20 zal worden gebruikt bij de inzet van de 90- en 120 mm — grond/lucht — raketten bataljons (Nide), de AN/TPX-21 maakt deel uit van de T 38 Skysweeper.

l. De P.S.S.-6 een radarapparaat voor de infanterie, dat tot in naaste lijn gebruikt kan worden en onder alle weersomstandigheden, bij dag en bij nacht — op vlakke terreinen — de infanterie steeds op de hoogte houdt van naderende tanks of patrouilles.

m. De P.N.S.-3 een acoustisch apparaat, speciaal ontworpen om de troepen in voorste lijn te waarschuwen voor infiltratiepogingen van de tegenpartij.

n. De metascoop, een infrarood apparaat, waarmee men in de zwartste duisternis een kaart kan lezen.

o. Nieuwe types bruggen — zowel voor brugslag van tanks uit over waterhindernissen, als over ravijnen en droge tankgrachten. De bruggen zijn zeer licht, kunnen snel geslagen en snel opgeruimd worden.

p. Mijnopruimingsapparaten, o.a. de Larruping Lou, die aan een tank wordt gemonteerd.

Zonder enige twijfel zullen al deze nieuwe strijdmiddelen hun invloed op de huidige tactiek hebben.

4. Enkele bedenkingen aangaande raketwerpers, door Luitenant-Kolonel Stutz.

Zoals elk wapen, heeft ook de raket zijn voor- en nadelen. Voordelen zijn:

a. de eenvoud van het apparaat;
b. de mogelijkheid om in korte tijd een grote vuurconcentratie tot stand te brengen;

c. geringe behoefte aan personeel. (Voor hetzelfde aantal schoten heeft dit wapen minder personeel nodig dan de artillerie.);

d. grote beweeglijkheid der raketwerperbatterijen, snel in stelling komen en snel openen van het vuur.

De nadelen zijn:

a. ingewikkeldheid en hoge kostprijs van de raket, die 4 à 5 maal duurder is dan een granaat met dezelfde uitwerking;

b. de voortstuwende lading is aanzienlijk groter dan bij een granaat van hetzelfde kaliber;

c. moeilijke vervaardiging van de voortdrijvende lading;

d. ongunstige verhouding tussen het totaal gewicht van de raket en dat van de springstof welke de raket bevat;

e. grote ontwikkeling van vlammen, rook en stof bij het afvuren;

f. de veel grotere spreiding dan bij gewone artillerie;

g. er is bij de raket slechts één soort voortdrijvende lading, waarvan een minder soepel gebruik het gevolg is.

Schrijver is van oordeel, dat de hogere legerleiding de raketten kan gebruiken

als een offensief wapen, dat in staat is om korte maar hevige vuurconcentraties af te geven. De raketten kunnen de zware artillerie niet vervangen, zij zijn er een aanvulling van.

5. De invloed van de technische transmissie op de bevelvoering en het oorlogsgebeuren, door Kapitein E. Brun.

Aan de hand van tal van krijgsgeschiedkundige voorbeelden toont schrijver de invloed aan van de verbindingen op het beloop van de strijd. Het niet goed functioneren van het moderne verbindingssysteem is even funest als het verdwalen van de eeuwenoude ordonnans. Elke aanvoerder moet de mogelijkheden van de verbindingdienst volkomen beheersen. Slechts dan kan hij er een juist gebruik van maken. Wie een goed werkende verbindingdienst te zijner beschikking heeft, heeft de grootste kans van slagen.

6. Vliegende kwartiermeesters, door T. Ricketti.

Aan de hand van verschillende situaties uit de Koreaanse oorlog toont schrijver het doorslaggevend nut aan van voorziening door de lucht, hetzij per parachute, dan wel met helicopters, afhankelijk van de omstandigheden. In de oorlog in Korea werd niet minder dan 20.000 ton voedsel per parachute afgeworpen.

7. Luchtsteun of luchtslag, door Luitenant-Kolonel Bigot d'Engente.

Moet men bij het begin van een conflict de troepen op de grond door middel van een daarmede in overeenstemming zijnde luchtmacht pogen te beschermen of is het gewenst — met ogenschijnlijke verwaarlozing van de vechtende troepen op de grond — het gehele luchtpotentieel in te zetten in de luchtslag?

Schrijver komt na ampele overweging tot de conclusie, dat in de initiaalphase van de strijd de luchtslag de voorrang geniet. Eenmaal het meesterschap in de lucht veroverd zijnde kan op milde wijze steun aan de grondstrijdkrachten worden verleend. Er is geen beter beschermingsmiddel voor de troepen op de grond, dan de vernieling — of minstens de neutralisatie — van de vijandelijke vliegtuigen. De commandant, die zijn luchstrijdkrachten als luchtsteun van de landstrijdkrachten zal inzetten, zal zijn luchtmacht verliezen in de strijd tegenover een tegenstander, die consequent voor het behalen van het luchtoverwicht strijdt en

daarmede tevens de gehele strijd — dus ook die op de grond — verliezen.

8. Jomini en Clausewitz. Een samenvatting en een vergelijking, door Brigade-Generaal J. Edmonds.

Clausewitz en Jomini zijn tegenwoordig min of meer vergeten figuren. Wie leest nu nog „vom Kriege” van Clausewitz of „Précis de l'art de la guerre” van Jomini? En toch zijn zij voor het Westen de grondleggers van de krijgswisbegeerte, die in wezen beslissend is voor elk krijgsgedeven.

Clausewitz (1780—1831) begon zijn loopbaan op 12-jarige leeftijd als cadet. Tijdens de slag bij Jena was hij adjudant van Prins August van Pruisen, daarna leraar van de Pruisische Kroonprins (de latere Frederik Willem IV), vervolgens adjudant van een Russische generaal in de oorlog van 1812—1814 en was in het leger van Blücher Chef van de Staf van het Korps Thielmann, in welke kwaliteit hij de slagen bij Ligny en Waterloo meemaakte. In 1818 werd hij directeur van wat men nu de Hogere Krijgsschool zou noemen. In 1831 stierf hij aan de cholera.

Jomini (1779—1869) begon zijn loopbaan als bankier te Parijs, doch nadat een vriend van zijn familie minister van oorlog in Zwitserland was geworden, bood deze hem de functie van hoofd van het secretariaat van het ministerie aan, welke functie hij van 1796—1801 vervulde. Hij bezat ongetwijfeld een soldatenziel en militair talent en trok in 1801 de aandacht door het uitgeven van een boek „Traité de grande Tactique”. Maarschalk Ney, in het legerkamp van Boulogne, vroeg hem zijn adjudant te worden, hetgeen hij aanvaardde. In die hoedanigheid nam hij deel aan de slagen bij Ulm, Austerlitz en Jena. Daarna vervulde hij verschillende functies in de staf van Napoleon. De keizer stelde zijn geschriften niet erg op prijs, maar hij voelde wel, dat Jomini met Feu Sacré bezielde was en een bijzondere kennis van de Pruisische tactiek en methodes bezat. Berthier was jaloers op hem (Berthier was de chef van de staf van Napoleon) en werkte hem tegen. Niettemin bevorderde Napoleon hem na Wagram tot Brigade-generaal. In 1812 was hij gouverneur van Wilna en Smolensk. Hij was het die de overtocht over de Beresina bij Borissov suggereerde. Na een laatste ruzie met Berthier, die zijn promotie tot Divisie-generaal had verhinderd, liep Jomini over naar de geallieerden. Hij werd adjudant van Tsaar Alexander I. Jomini gaf hem dikwijls

goede raad. Na het sluiten van de vrede schreef Jomini zijn „Traité des grandes Opérations militaires” en „Les guerres de la Révolution”, een biografie van Napoleon. In 1828 keerde hij opnieuw naar Rusland terug, tijdens de oorlog van dat land met Turkije en werd in 1837 de leermeester van de Tsarewitsch. Het was voor de vorming van zijn keizerlijke leerling, dat hij zijn „Précis de l'art de la guerre” schreef, net zoals Clausewitz dat in feite deed voor de lessen die hij de Kroonprins van Pruisen gaf, met zijn boek „Vom Kriege”.

Het eerste deel van „Vom Kriege” is aan algemeenheden over de oorlog en de strategie gewijd, het tweede behandelt de verdediging, het derde de aanval.

Clausewitz ziet de oorlog als een duel op grote schaal. Het doel van beide partijen moet zijn elkaar op te zoeken en te vernietigen. De veldslag is het middel om het oorlogsdoel te bereiken. Daarbij is het geconcentreerd houden van zijn krachten een dwingende noodzaak. Toch is hij niet helemaal zeker van zijn zaak, want hij erkent wel degelijk het nut van het geleidelijk uitputten van de lichamelijke en geestelijke krachten van de tegenpartij en het berokkenen van schade op algemene wijze, dus buiten de veldslag om. De oorlog is daardoor een gewelddaad zonder begrenzing. (Hier wordt het begrip „totale oorlog” niet genoemd, maar het is in feite hetzelfde. B. K.). Grote betekenis hecht Clausewitz aan de morele krachten. Aan het verkrijgen van inlichtingen besteedt hij weinig tijd.

Clausewitz beweert dat de defensieve vorm sterker is dan de offensieve vorm van oorlogvoeren (vergelijk „The way to win wars” van Liddle Hart, waarin deze de „indirect approach” — toegelicht met talrijke voorbeelden uit de krijgsgeschiedenis — als het middel van de overwinning aanbeveelt. B. K.). Daarnaast hecht hij zeer veel waarde aan de factor geluk. Het tweede en derde deel, die over de tactiek handelen zijn uit de aard der zaak volkomen uit de tijd.

Net als Clausewitz begon Jomini zijn handboek met enkele hoofdstukken over „de verhouding tussen politiek en oorlog”. Daarna volgen beschouwingen over strategie, hogere tactiek en veldslagen, de logistiek.

Om de grootste kans op succes te hebben, zegt hij, moet een natie de oorlog beginnen met al haar mogelijkheden en op het voor haar meest geschikte ogenblik. Hij is een fel tegenstander van de oorlog op twee fronten en stelt een lijst

op van voorwaarden aan welke een regering moet voldoen om een goed leger te krijgen. De lijst vermeldt o.m. een goed georganiseerd systeem van reserves, een superieure bewapening, goed opgeleide troepen, het hebben van een generale staf (het z.g. collectieve brein, dit werd geschreven in 1837 toen geen enkel land nog een dergelijke staf bezat), een nauwgezette keuze der leiders. Hij is een tegenstander van „krijgsraden”, het eenhoofdige opperbevel is voor hem het aller belangrijkste.

In tegenstelling met Clausewitz is hij voorstander van het offensief. Wel geeft hij toe dat de verdediging sommige voordelen biedt, mits ze op verstandige wijze wordt toegepast. De passieve verdediging veroordeelt hij volkomen. Een aanvoerder moet zijn chef van de staf zelf kiezen. Deze twee moeten een harmonisch geheel vormen.

Aan nachtgevechten besteedt hij weinig aandacht, maar beveelt wel aan, dat de aanval tegen het aanbreken van de dag zal worden ingezet, daar men dan de meeste kans heeft de vijand te overrompelen. Zeer grote betekenis hecht hij aan de achtervolging.

Men heeft Jomini wel verweten, dat hij te wiskundig is. Schrijver stelt Jomini boven Clausewitz. Jomini is praktisch en alle pedanterie is hem vreemd. Clausewitz is te theoretisch, bewonderaar van Frederik de Grote en Gustaaf Adolf. Jomini is Napoleontisch ingesteld. B. K.

HET LEGER DE NATIE, Maart 1954.

1. Indo-China, door Ravon.

Een politiek, strategisch-militair aardrijkskundige en volkskundige beschouwing over Indo-China, waarin schrijver de mogelijkheden van dit land en zijn huidige moeilijkheden op duidelijke wijze uiteenzet.

2. De Belgische weerstand, door Cees.

Een studie over het Belgisch verzet, waarin schrijver achtereenvolgens behandelt, de wil tot verzet, de recrutering van de verzetstrijders, het contact met de Belgische regering te Londen, de guerilla en sabotage, de organisatie der schuilplaatsen, het operatieplan der verzetstrijders tijdens de invasie, de bevoorradingsactie tijdens de bevrijdingsveldtocht en de bevrijding van de haven van Antwerpen.

Schrijver komt tot de conclusie, dat de guerillastrijd in tijd van vrede moet worden voorbereid. De Belgische groeperingen van het verzet werden na de capitulatie

in het leven geroepen, met als gevolg, dat er meer dan twee jaar nodig was voor men tot daadwerkelijke acties kon komen. Op het gebied van de materiële voorbereiding spreekt dit ook zeer duidelijk. Nu moest men werken met „Drop-pings” waar lang niet altijd op gerekend kon worden in die nog vaak fout kwamen ook. Er zou veel meer kunnen zijn gedaan en er zouden veel meer mensenslevens zijn gespaard als alles in vredes-tijd was georganiseerd en voorbereid.

3. Grondwetten, door Dr E. Rouse en Drs F. Stevens.

Schrijvers die leraar zijn resp. aan de Hogere Krijgsschool en de Cadetten-school, geven de ontwikkeling van de grondswetgedachte in de loop der eeuwen aan, en het allesbeheersend voordeel van het bestaan en hebben van een dergelijke wet, mits deze de democratische geest ademt en zij vrij is van dictatoriale tendenzen.

4. Aan mijn soldaten, door C. S.

Toen in Juni 1813 de Oostenrijker Metternich Napoleon wees op het dreigend gevaar voor een inval in Frankrijk, trachtte hij de keizer tot vredesonderhandelingen te brengen, door een beroep te doen op zijn medegevoel voor de duizenden jonge recruten, die nutteloos in een vooraf verloren strijd zouden worden geworpen. Het antwoord bestond uit vijf woorden „Wat interesseren mij 200.000 mensen”. (Vergelijk hiermede de uitspraak van Hitler „als ik ten onder ga, sleep ik heel Duitsland en Europa mee”. Dictators zijn door alle eeuwen, in alle landen steeds hetzelfde B.K.). Uit de toelichting voor zijn meedogenloze houding, blijkt ontegenzeggelijk, dat Napoleon er niet voor terugschrok, alles voor zijn troon en zijn persoonlijke macht op te offeren. Uw vorsten — zo voegde hij Metternich toe — die op de troon geboren zijn, kunnen zich 20 keren laten verslaan en telkens weer naar hun hoofdstad terugkeren. Ik kan dat niet, omdat ik van soldaat af opgeklommen ben naar de troon. Mijn heerschappij zal de dag niet overleven waarop ik niet langer sterk ben en bijgevolg niet langer gevreesd word. Metternich had hier te doen met een wanhopige keizer, een dictator, die de wankele hegemonie van Frankrijk ver-eenzelvigde met zijn eigen persoon.

De geschiedenis heeft echter ook een andere Napoteon gekend, de generaal, de veldheer, de aanvoerder, de man die zijn soldaten kende, die hen wist te begees-

teren en op te zwepen en hen tot bovenmenselijke daden kon aanzetten. Napoleon was inderdaad een geboren massaleider. Hij wist precies hoe hij de massa van zijn gedachten kon overtuigen. Hij was een uitstekend redenaar en kon met enkele woorden de verhoudingen en de situatie van het ogenblik duidelijk maken. Nooit verloor hij uit het oog dat de gewone soldaat alleen maar begrip heeft voor duidelijke en rechtstreekse taal.

Zo legt Napoleon zijn soldaten, tijdens de Italiaanse veldtocht, op 10 April 1796 uit, waarom ze moesten vechten:

Soldaten, Gij zijt slecht gevoed en bijna naakt. De regering is U veel verschuldigd maar kan niets voor U doen. Uw geduld en Uw moed strekken U tot eer, maar ze bezorgen U geen voordeel en roem. Ik zal U leiden naar de vruchtbaarste vlakten van de wereld. Gij zult er grote steden en rijke provincies zien. Gij zult er eer, roem en rijkdom verwerven. Soldaten van het Italiëleger, zou het U aan moed en standvastigheid ontbreken!

Zestien dagen later hield hij een nieuwe redevoering, waarin hij een beroep deed op de edelste gevoelens van de mens. Alleen zijn soldaten hadden die, want de vijand was een plunderaar, een woordbreker en een misdadige zwakkeling. Men lette op de overtuigingskracht van zijn woorden:

Vrienden (niet soldaten!) Ik beloof U de overwinning. Maar ge moet zweren deze ene voorwaarde te vervullen, ge moet de volkeren, de ge zult bevrijden, eerbiedigen. Gij moet de gruwelijke plunderingen, die worden bedreven door misdadigers, die door Uw vijanden zijn opgeruid, bedwingen. Indien dit niet gebeurt, zoudt Gij niet de bevrijders, maar de gesels dezer volkeren zijn. Gij zoudt niet de trots zijn van het Franse volk, het zou U verloochenen.

Ik zal niet dulden, dat misdadigers Uw lauwerkransen bezoedelen en zal de voorschriften die ik heb uitgevaardigd streng doen toepassen. Plunderaars zullen zonder mededogen worden neergeschoten. Velen zijn reeds gefusilleerd.

Volkeren van Italië, het Franse volk is de vriend van alle volkeren. Begroet het met vertrouwen. Uw bezittingen, Uw Godsdienst, Uw gewoonten zullen worden geëerbiedigd.

Als hij tegenslagen krijgt zegt hij:

Soldaten, ik ben ontevreden over U. Gij hebt getoond geen standvastigheid en moed te bezitten. Bij de eerste nederlaag zijt gij gezwicht. Gij hebt stellingen die onneembaar waren niet gehouden. Sol-

daten van het 38e en 95e Regiment gij zijt geen Franse soldaten. Dat men mij Uw vaandel geve en dat men er op schrijve: Zij maken geen deel meer uit van het Italiëleger.

Uit deze aanhalingen blijkt, dat Bonapartes proclamaties de barometer zijn van de kansen, die zijn avontuurlijke genialiteit ontdekt en waaraan hij — met een berekende grootmoedigheid — zijn soldaten en het volk deelachtig wil maken. Telkens als hij onder zijn soldaten een aarzeling ontdekt, een onzekerheid, overrompelt hij ze met de voorstelling van grootse dromen en roept hij bij hen het beeld der solidariteit op. Hij schetst meeslepemde perspectieven, die bovendien actueel zijn. Die proclamaties zijn de geschiedenis van de „mens" Bonaparte. Wie ze leest zal misschien denken, dat de latere keizer een groot, menselijk, geniaal en oprecht staatsman is geweest. De geschiedenis heeft getoond, dat hij een tyrann was, die zich om het lot van zijn soldaten niets bekommerde.

5. Schatten van de Merovingische kunst, door R. A. d'H.

Een beschrijving van de schatten van koning Chilperik I uit het geslacht der Merovingers, die na het ineenstorten van het oud-Romeinse keizerrijk de macht in het Westen overnamen rondom hun centrum Doornik, waar men in 1653 door een toeval deze schatten ontdekte. Een beschouwing dezer schatten toont aan dat de Franken in die tijd niet zo barbaars waren als men algemeen pleegt aan te nemen.

6. Taaltucht, door A. Blontrach.

Op de vraag of men al of niet belang moet hechten aan het correcte woordgebruik geeft schrijver een zeer positief bevestigend antwoord. Wie schrijft of spreekt, dient zich op behoorlijke wijze te uiten. In de taal die wij gebruiken weerspiegelt zich onze opvoeding, ons beschavingspeil, ons zieleleven en de uitingen van onze geest.

7. Politiek overzicht, door V. v. Vree.

Een overzicht van de belangrijkste gebeurtenissen in de voorafgaande maand met hun onderlinge samenhang. In kort en duidelijk bestek worden belicht Iran, Frankrijk en Indo-China, Saargebied, E.D.G. en de New Look-strategie van Amerika.

8. Lectuur van de maand.

Een overzicht met korte beschouwing

van in België uitgekomen boekwerken, alsmede van belangrijke in het buitenland verschenen boekwerken. Voorts een bespreking van belangrijke Belgische periodieken op cultureel, godsdienstig en sociaal gebied.

9. Rubriek uit de militaire vakpers.

a. Beschouwingen over Uranium en zijn toepassingen, zowel op oorlogs- als vredegebied.

b. Gebruik van plastic in het leger, luchtmacht en marine en geneeskundige dienst. Uit dit overzicht blijkt, dat plastic reeds op enorme schaal — op alle mogelijke gebieden — zijn intrede in de strijdkrachten heeft gedaan.

B. K.

ALLGEMEINE SCHWEIZERISCHE MILITÄR ZEITSCHRIFT, Maart 1954.

1. Soldaten im Feuer, door Kolonel Uhlmann.

Schrijver bespreekt de conclusie van de Amerikaanse generaal Marshall, die na grondig onderzoek tot de conclusie kwam, dat in het gevecht slechts 12-25% van de soldaten werkelijk schieten, terwijl 25-35% zo af en toe schoot. De methoden die Marshall aangeeft om tot verbetering te komen, laten nog vele vraagpunten over. Tegenover de conclusies van de Amerikaan stelt schrijver het boek van de Duitse Artillerie luitenant, die van soldaat tot luitenant opklom en toen in Rusland sneuvelde „der Ruf der äussersten Grenze”. Volgens schrijver geeft dit zeer diep doorleefde en diepgevoelige boek het antwoord op vrijwel alle punten van Marshalls opengelaten vraagpunten, waarbij „kameraadschap” en „aanvoering” de belangrijkste antwoorden zijn.

2. Zur Frage der Ausbildung in der Verteidigung, door Kolonel v. d. Gen. Staf A. Crust.

Tegen een in aantal en in materieel opzicht sterkere vijand, geeft de verdediging veelal meer resultaat dan een bewegingsoorlog. Waar dit geval zich in een eventuele nieuwe oorlog zeker ook ten opzichte van het Zwitserse leger zal voordoen — zeker in den beginne — is het merkwaardig dat de opleiding met de verdediging maar weinig rekening houdt. Het is de aanval al wat de klok slaat. Maar wie het beweeglijk gevecht beheerst is nog niet in staat om zo maar zonder meer de verdediging goed te kunnen voeren. De Duitsers hebben in de tweede wereldoorlog ondervonden, dat

de verwaarlozing van de opleiding in de verdediging zich lelijk kan wreken. Hun strategische opzet was alleen te verwezenlijken door de aanval. Deze werd dan ook voor 1939 vrijwel alleen beoefend. Maar toen in het Oosten de grote tegenlagen kwamen, traden zeer gevaarlijke crises op, die bij een minder eenzijdige opleiding gemakkelijk vermeden hadden kunnen worden. Het is een dwaling te menen, dat de verdediging eenvoudiger is en gemakkelijker is te leren dan de aanval.

Schrijver bespreekt verder wat de verdediger in elk geval moet weten. Hij moet zo mogelijk het terrein waarin hij de verdediging wil voeren zelf uitkiezen en het daarna voor 100% uitbuiten, door de juiste keuze van de vuurorganen, hindernissen, dekkingen, depôts, verbindingsnet enz. Hij moet tot op zekere hoogte zich de gang van zaken bij een aanval zo diep mogelijk indenken, opdat hij reeds van te voren de nodige tegenmaatregelen kan treffen. „Planning” en „voorbereiding” zijn bij de verdediging de belangrijkste factoren. Daarnaast speelt de organisatie van de maatregelen, die de man in staat moeten stellen om in de stelling onder de best denkbare omstandigheden te kunnen leven en vechten een zeer grote rol. De bestrijding van grotere aanvallen, van kleinere stootgroepen, van infiltraties, van aanvallen met en zonder tanks, het spel der verbindingen, patrouillegang, tegenstoten en tegenaanvallen de verzorging, de aanvoer van materieel, afvoer gewonden, aflossing enz. dat alles moet beoefend worden, anders stelt men zich in de praktijk aan ernstige moeilijkheden bloot.

3. Die Wandlung des Krieges infolge der Entwicklung seiner Beweglichkeitselement, door Kolonel H. Teske.

Schrijver geeft een overzicht van de beweeglijkheidsfactoren welke in de strijd door de eeuwen heen, altijd de doorslag hebben gegeven. Eeuwenlang is het paard de enige snelheidsfactor in de strijd geweest. Het is altijd de factor snelheid geweest, die de problemen gesteld door de factoren „tijd” en „ruimte” moest overwinnen. Het paard was daarbij aan enge grenzen gebonden. Vandaar dat — indien mogelijk — bij grotere veldtochten, veldheren van vervoer per schip gebruik maakten.

De uitvinding van de stoommachine — met als resultaat het stoomschip en de locomotief — stelden de strategen tot het voeren van operaties op grotere schaal in staat, dan tot dat tijdstip normaal het ge-

val was. De man die het eerst op grote — en voortreffelijke — schaal het spoorwegnet voor zijn operatieplannen wist te benutten was von Moltke de oudere. Tijdens de eerste wereldoorlog deed het gemotoriseerde vervoer zijn intrede. Het eerste gemotoriseerde geheel geïmproviseerde — gemotoriseerde vervoer, was het vervoer van het VI Franse leger uit Parijs naar de Ourcq tijdens de slag aan de Marne in September 1914. In de tweede wereldoorlog deed het luchttransport op grote schaal zijn intrede o.a. bij Stalingrad, Tunis. Na deze oorlog nam dit vervoer steeds grotere vormen aan. De luchtbrug naar Berlijn en de massa vervoeren uit Amerika naar Korea zijn daar de machtige voorbeelden van. Schrijver is van mening dat het luchttransport steeds grotere vormen zal aan nemen, niet alleen op logistiek gebied, maar ook op tactisch en strategisch terrein. Ook zal de „pipeline” procedure aan belangrijkheid toenemen. Maar spoorweg- en stoomschipvervoer zal men er nooit mee kunnen vervangen. Zij zullen hun plaats in de rij der beweeglijkheids-elementen blijven innemen, zodat men er bij de opzet van zijn plannen, de uitvoering en de beveiliging er van, steeds rekening mee moet houden. Daarnaast is er een duidelijk streven om de te vervoeren strijdelementen zo klein mogelijk te doen zijn met behoud hunner uitwerking, zo mogelijk zelfs met grotere uitwerking. Het resultaat van dit streven is de atoombom.

4. Winterkämpfe an der Bistaja und Kaliwata, door Kolonel Generaal Raus.

Een greep uit de werkelijkheid waarin het optreden van verkenningseenheden wordt besproken alsmede het opruimen van een door Russische infanterie geslagen deuk in het Duitse front, waar

bij tenslotte tanks ook hun rol mee gaan spelen en het geheel ontaard in een nachtelijke tankslag en „Sturmgeschütze” de strijd beslissen.

5. Winterliche Kampfunternehmungen in Nord Finnland, door Luitenant-Kolonel H. Raschmann.

Een greep uit de werkelijkheid uit het hoge Noorden met alle moeilijkheden en verschrikkingen van de strijd bij lage temperaturen. Schrijver geeft een duidelijk overzicht van de zorgvuldige voorbereiding, niet alleen tactisch maar ook logistiek, daar men twee vijanden te bestrijden heeft, de Russen en de kou. De tijd hieraan besteed leverde zijn rente dubbel en dwars op.

6. Die Strassenverbindungen Bern—Wallis, door P. von Deschwanden.

Een militair-aardrijkskundige studie over de wegen in de Alpen, met een beschouwing welke strategische en tactische mogelijkheden in dit wegennet zitten en wat er aan verbeterd kan worden.

B. K.

TER OVERNAME AANGEBODEN:

(door Kapt. Art.)

- SERVICE DRESS (Eng. Whipcord)
- BATTLE DRESS
- GEKLEDE TENUE Art. met kepi (Whipcord)
- DRAAGRIEMENSTEL

L. 1.69 - Normaal postuur. **Nieuwe olijkleurige Eng. overhemden** met losse van Heusen boorden, maat 14½. Brieven onder no 9, De Militaire Spectator, Zwarte-weg 1, Den Haag.

MAERTENS

Tricotage- en Confectiefabriek N.V.

DE RUYTERSTRAAT 53-57 - NIJMEGEN

Koninklijke Militair Academie
Bibliotheek
Kasteelplein 10
4811 XC Breda